

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2992

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
i stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 1 Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Združene države Evrope

Iste dne, ko je gospod Mussolini v Firenzi opeval vojno in njena sredstva, slavil silo sploh in predložil Evropi bojnega duha fašistične Italije, je gospod Briand evropskim kabinetom predložil v obliki vprašalne pole svoj zamisel združenih držav Evrope, ki naj bi v duhu moralne vzajemnosti in brezpogojnega mira urejevale skupne zadeve kulturnih narodov Evrope.

Že to dejstvo samo, ne glede na konkretno obliko, v kateri si gospod Briand zamišlja evropsko zvezo, pomeni naravnost ogromen korak h končnemu pomirjenju Evrope. Najsi je tudi g. Briand morda ravno sedanjim političnim momentom narekoval njegov korak (ne njegov načrt kot tak) in najsi je Francija imela pri zasnovi svojega načrta pred očmi svoj lastni položaj v Evropi in potrebo, da ga ohrani — vendar ne bo nihče mogel utajiti, da je bila ideja sama na sebi tista, ki je načrtu dala življenje, in da je njeno uresničenje baš od tega najbolj odvisno, kdo jo predloži. Ravno dejstvo, da je dala pobudo za politično in gospodarsko združenje Evrope najmočnejša država Evrope, je največje jamstvo, da Briandov načrt ne bo ostal gola platonska teorija ali genialna gesta.

Citatelj epohalne note g. Brianda bo sicer v prvem hipu morebiti nekoliko razočaran. To namreč ni tisti načrt bodoče Panevrope g. Coudenhove-Kalergija, ki si že danes zamišlja federacijo držav, ki bi bile v svoji samovoljni pravici omejene po višji, nad vsemi državami stoječi suvereniteti panevropskega federalnega sveta, ampak le obrazložitev nekaterih smernic, ki naj bi vodile evropske države, da se ustvari neko politično sodelovanje v zadevah, ki evropske narode skupno zanimajo.

Izrečno priznavajoč, da je evropski mir danes po politični in gospodarski raztrganosti Evrope ogrožen, poudarja g. Briand, da je treba ustvariti neko moralno enoto, neko medsebojno zvezanost evropskih držav in narodov, ki jo izrečno neke imenuje federalno (lien fédéral) — v konkretni obliki, nek organ, ki naj »pripravlja ugodno ozračje za prizadevanja Društva narodov, da se ohrani svetovni mir«.

G. Briand podprejuje torej zvezo evropskih držav že obstoječemu Društvu narodov in ji predpisuje samo nalogo, da delo Društva narodov za mirno ureditve povojnega sveta olajša. Evropska unija ne sme biti tedaj v nasprotju z izven-evropskimi državami niti z onimi evropskimi državami, ki danes še ne pripadajo Društvu narodov. Iz tega logično sledi, da si Evropska unija po Briandovem zamislu ne sme lastiti nobenih kompetenc, ki jih ima že danes Društvo narodov, zlasti si ne sme lastiti pravice razsojanja spornih zadev in sploh nobenih zadev, za katere je ustanovljeno Društvo narodov v Ženevi. Evropska unija bi torej imela napram tej najvišji instanci vseh narodov sveta, ki so v njej zastopane, samo značaj zastopstva 27 evropskih držav, ki bo društvu s svojimi nasveti pomagalo reševati njemu poverjene probleme.

Druga važna omejitev, ki jo g. Briand postavlja »Režimu evropske federalne unije«, kakor ga on izrečno imenuje, obstoji v določitvi, da ta Unija »v nobenem slučaju in na noben način ne sme okrnjevati polnih suverenitetnih pravic, ki jih ima vsaka država, članica te Unije«.

Dasi g. Briand predlaga k uresničenju svojega načrta tudi že konkretne organe te Unije, to je: evropsko konferenco, ki bi ji vsako leto predsedoval drug član evropske zveze, potem stalen izvršilni politični odbor (comité politique permanent) in končno seveda tajništvo — se skrbno ogiblje, da bi kakorkoli konkretno označil kompetenco teh organov, razen v že omenjenem negativnem smislu, da ne smejo posegati v delokrog Društva narodov. Zaenkrat bi države, ki bi tozadevno sklenile med seboj pakt, v evropski konferenci samo skupno presmatravale pota in sredstva, kako in v katerih vprašanjih bi bilo skupno sodelovanje, izvršajoče iz moralne solidarnosti evropskih narodov, potrebno. To je čisto pravilno, da se je g. Briand omejil le na smernice in ni organizacije Evropske unije preveč konkretiziral, ker bi to gotovo realizacijo te velike zamisli rajši zakasnilo nego pospešilo. Po teh splošnih smernicah ne bo nobena evropska država, pa naj pripada katerikoli iz skupini, mogla videti nobene težkoče v tem, da naj bi se njeni zastopniki že v najkrajšem času sestali na evropsko konferenco, kjer bodo na podlagi odgovorov na Briandov načrt, ki je sestavljen v obliki vprašalne pole na evropske kabinete, lahko izmenjavali svoje poglede na bodočo konkretno organizacijo Evropske unije.

Razume se, da se bodo pri tej priliki pokazale tudi težave, ki jih bo tedaj pramaगत, preden se taka Unija dejansko uresniči. Videlo se bo n. pr., da imajo različne države Evrope zelo različne, in nekatere izmed njih gotovo čisto nasprotujoče si nazore o tem, kateri in kakšen naj je tisti red, ki ga je treba za mirno sožitje evropskih narodov vzdrževati. Na vsak način pa je Briandov korak odločilnega pomena za bodočnost Evrope. Le v moralni solidarnosti in političnem ter gospodarskem sodelovanju vseh evropskih narodov je rešitev našega kontinenta in njegovih kulturnih dobrin pa garancija miru proti vsakemu imperializmu, ki je zločin in blaznost. Z načrtom g. Brianda pa je Francija postavila spomenik tudi svojemu kulturnemu in moralnemu prvenstvu v Evropi.

„Do zob oborožena Italija bo postavila svoj alternativo: ali prijateljstvo ali ...“

Rim, 19. maja. Govor, ki ga je imel šef vlade g. Mussolini dne 17. t. m. pred veliko množico in sredi popolnoma vojaškega ambianta v Firenzi z balkona Palazzo Vecchio, je važen tako s stališča smernic sedanjega režima, posebej po naznanjeni politični tekmi s Francijo, kakor tudi z ozirom na čas, ko je bil izgovorjen, to je tisti dan, ko je g. Briand predložil evropskim kabinetom svoj mirovni načrt Evropske unije, ki apelira na moralne sile Evrope. Šef italijanske vlade je, če navajamo samo mednarodno politično važne in pomenljive odstavke njegovega govora in izpustimo uvod, ki se nanaša na notranjo politiko fašizma v Italiji, dobesedno dejal sledeče (medkljici množice so posneti po oficijelni reprodukciji):

»Kar tiče naše zunanje sovražnike, hočem poudariti, da se nahajajo v famozni nevednosti vsi oni onkraj naše meje, ki mislijo, da smo še zmiraj majhen narod, in ne opazijo, da se približujemo številu 45 milijonov duš (S trga se oglašio glasovi: »Imperij!«). Mislijo, da je fašizem reakcija, dočim je revolucija — mislijo, da gre za tiranijo, medtem ko se ves narod vlada sam — mislijo, da nismo sposobni k žrtvam, še večjim, kakor so bile one, ki smo jih doprinesli, da dospemo do Vittorio Veneta (»Smo pripravljani na vse«, klicli iz množice).

Nič ni bolj žaljivo za ponos italijanskega naroda, kakor če dvomijo, da mi svojega novega brodnega programa ne bomo izvedli. Ponovno poudarjam, da se bo ta program uresničil, tona za tono (navdušene aklamacije, množica dviga zastave in prapore in kliče: »Alalá«), da bo 29 novih bojnih ladij zaplulo v morje, kakaj volja fašizma ni samo železna in odločna, ampak matematična. Nje ovire ne plašijo, ampak privlačujejo — kajti sem gotov, da bo italijanski narod za to, da ne ostane zaprt na morju, ki je bilo last Rima, sposoben tudi za najbolj izredne žrtve. (En sam vzklík množice: »Dae«).

Vprašali smo: kaj jaz razumem pod temperaturo italijanskega ljudstva. Odgovorjam:

„Hočemo delati za mir na zunaj in znotraj“

Iz govora francoskega min. predsednika Tardieua

Pariz, 19. maja. Na zborovanju bivših bojevnikov je imel Tardieu v Lyonu velik nagovor. Izvajal je: Francija je morala vedno braniti svojo zemljo. Premagovalci in premaganci, vsa Evropa trpi na istem zlu, to je na tragični izgubi ljudi in substance. Evropa iz leta 1930 je samo senca Evrope iz leta 1914. Ruska revolucija je izrezala iz evropskega gospodarskega telesa celo polovico. Nacionálni državni princip je razkosal še ostale gospodarske enote. Spomnimo se na krvavi obračun: 8 milijonov mrtvih, 15 milijonov pohabljenih, 30 milijonov ranjenih. Vsekakor je Francija dosegla eno, t. j. popravila je kolonialni poraz 18. stoletja, kontinentalni poraz leta 1815 in svetovni poraz leta 1871. Kljub temu Francija še vedno čaka na dovršitev

obstoja onstran meje sedem skupin, strank, ljudje, organizirani v društvo izrabljanja nesmrtnih principov liberalizma — to je v družbo največje in najbolj rafinirane prevare, ki se danes vrši na škodo naroda. — ki mislijo, da bodo izolirali fašistično Italijo, in ki ne bi, čeprav so liberalci, demokrati in katerikoli tudi miroljubarji (smeh), nič pomišljali, čeprav s tujo pomočjo da ravnamejo vojsko zoper italijanski narod, ki je kriv, da se istoveti s fašističnim režimom. Mi jih pričakujemo. (Freneitične aklamacije.) Če bi se kaj takega obistnilo ob naših mejah, potem bomo mi, narod, črne srajce, vojska, prostovoljci na mestu, s še nikoli videno silo pripravljeni, da razbijemo nespametni poskus. Fašistična Italija je danes taka kompaktna enota, tako organizirana v vseh svojih silah, da je ni mogoče napasti brez smrtnega rizika.

Črne srajce, l. 1919, smo imeli tukaj prvi narodni zbor italijanskih fašistov, ki je pomenil ponosen izziv, ki smo ga vrgli celemu staremu svetu, že čisto zgñivšemu in umirajočemu, ki pa se vseeno še ni odločil, da crkne. Kakšen providencialen polet v teh zadnjih enajst letih! Toda naša volja in moč k obnovitvi se nadaljuje in zato mi nikoli ne moremo mirovati (»Nikoli« vzklík s trga). To nam je strogo zabranjeno, ne samo zaradi naših nalog, ki jih imamo v Italiji, ampak tudi zaradi novih in nepredvidenih nevarnosti, ki kipe in vro iz najrazličnejših točk obdajajočega nas sveta.

Jutri, črne srajce, boste tukaj videli najimpozantnejšo vojaško prireditev. Jaz sem, ki sem jo hotel. Zakaj besede so lepa reč, toda puške, mitraljezi, ladje, aeroplani, kanoni so pa še lepši. (Nezdržen izbruh aklamacij). kajti, o črne srajce, pravica, katere ne spremlja moč, je prazna beseda, in naš veliki Niccolò Macchiavelli nas je opomnil, da vsi neoboroženi proroki žalostno končali.

Jutri zjutraj ob prizoru naših oboroženih sil, bodo vsi videli trden in vojaški obraz fašistične Italije. Le fašistična Italija, do zob oborožena, bo mogla postaviti svojo enostavno alternativo: ali hočete naše dragoceno prijateljstvo ali pa naše neizprosno sovražstvo.

Čisto se je vršila defilacija vojske, mornarice, letalstva in fašistične milice v navzočnosti vseh oblasti in tudi tujih vojaških atašejev. Množice so obsipale Mussolinija s cvetjem, tako da so vse ulice z njim na debelo posute.

Odmev govora g. Mussolinija v inozemstvu pa je seveda čisto drugačen. Najbolj težek vtis je govor napravil v Franciji, čeprav ga je Francija, zavedajoča se svoje moči, sprejela dostojanstveno in mirno, obžalujoč, da v času, ko je Francija predložila Evropi načrt politične, gospodarske in moralne zveze v svrhu pomirjenja sveta in njegove resnične obnove v duhu evropske kulture, iz Italije prihajajo govori, ki apelirajo na stare bojne nagone, proslavljajo golo silo in postavljajo Evropo pred alternativo italijanskega prijateljstva in sovražstva. Kako oficijelni krogi, ki so gotovo skrajno umerjeni, gledajo na zadevo, priča »Temps«, v katerem se zelo točno izraža mnenje Quai d'Orsay. »Nemogoče se je, tako piše ta ugledni list, »vzdržati konstatacije, da francoski zunanji minister Briand vrši napore v svrhu organiziranja Evrope in konsolidacije mira, predsednik italijanske vlade Mussolini pa ima v Firenzi ognjevit bojni govor, ki je inspiriran od popolnoma drugega duha. Ako tudi se dopusti, da se v tem govoru manifestira samo namera, da se propagira nasilje, se mora vendar ugotoviti, da taki govori niso v stanju obrazovati in afirmirati pravega evropskega duha.«

Razume se, da so komentariji ostalega časopisa že veliko otrejši. Francoska javnost se sprašuje, dali imajo razgovori med Italijo in Francijo sploh še kak smisel, ako predsednik italijanske vlade v momentu, ko se je v Ženevi skupno z g. Grandijem ugotovila najboljša volja za sporazum, povečuje puške, mitraljeze, ladje, aeroplane in topove?

Podatki našega izseljeništv

Zagreb, 19. maja. m. Po statistiki izseljeniškega komisariata se je izselilo v mesecu marcu v prekomorske kraje 1964 oseb. Od prvega januarja do konca marca znaša skupno število vseh izseljencev 4652. V evropske države je odšlo v teh mesecih 3212 ljudi, in sicer v Francijo 1499, v Nemčijo 1124, v Belgijo 1078, v Holandijo 164, v Luksemburg 32, v Švico 22, na Češko 18, v Avstrijo pa 4.

Največ se jih je izselilo iz Podonavske banovine 616, iz primorske 280, iz dravske 208, iz zetske 85, iz vardarske 58, iz drinske 54, iz vrbaške 36, iz moravske 18 in iz Belgrada 34. Po poklicu je bilo 1170 kmetovalcev, 172 kvalificiranih in 236 nekvalificiranih delavcev. 138 je bilo pripadnikov svobodnih poklicev. 236 je bilo članov rodbin.

Največ naših ljudi se je selilo v Kanado, in sicer 770, v Argentinijo je odšlo 676, v Združene države 345, v Urugvaj 77, v Brazilijo 46, v Avstralijo 27, v južno Afriko pa 11. Skupno se je vrnilo marca meseca iz prekomorskih krajev 369 oseb. Od 1. januarja do konca marca znaša število onih, ki so se vrnili v domovino 845.

Slovanski gostje v Zagrebu

Zagreb, 19. maja. p. Po kongresu slovanskih etnografov in geografov je ostalo nekoliko odličnih slovanskih učenjakov v Zagrebu, da si ogledajo mesto in njegove zanimivosti. Med ostalimi se nahaja v Zagrebu še znameniti poljski geograf, univerzitetni profesor František Bujak, prvi član poljske akademije znanosti, ki je mnogo pisal o poljski kartografiji, o Varšavi, Krakovem itd. V Zagrebu si je ogledal posebno cerkve, muzeje, umetniško galerijo slik itd. Interesiral se je posebno za zgodovino zagrebske katedrale in cerkve sv. Marka. Obžaloval je, da je bilo pri nas mnogo starih zgradb porušениh.

Nemiri v Španiji

Madrid, 19. maja. AA. Na policijo so neznanzi vrgli šest bomb, ki so ranele dva policista. Eksplozivna je samo ena bomba. Od kamenja, ki ga je metala množica, je bilo ranjenih več oseb.

Pariz, 19. maja. AA. Po poročilu iz Compiegna poročajo o velikih slavnostih, ki so bile v prisotnosti ministra trgovske mornarice Rollina v proslavo device Orleanske.

Spremembe v vladi

Nova ministra za socialno politiko in poljedelstvo

Belgrad, 19. maja. AA. Na predlog predsednika ministrskega sveta generala Petra Živkovića je Nj. Vel. kralj danes podpisal ukaz, ki so ž njim postavljeni:

za ministra brez portfelja dr. Mate Drinković, dosedanji minister za socialno politiko in narodno zdravje;
za ministra poljedelstva je imenovan dr. Stanko Šibenik, minister v pokoju;
za ministra brez portfelja dr. Oto Frangeš, dosedanji minister za poljedelstvo, in
za ministra socialne politike in narodnega zdravja Nikolaj Preka, posestnik.

Novi ministri so bili zapriščeni pred predsednikom ministrskega sveta ob 16. uri in pol in so takoj prevzeli svoje posle.

Belgrad, 19. maja. Dr. Stanko Šibenik se je rodil 1. januarja 1885 v Gospiću. Po končanih študijah se je posvetil sodnijski službi. Koncem svetovne vojne se je zaradi bolezni odpovedal sodni službi ter se posvetil gospodarstvu. Istočasno se je začel ukvarjati z javnim delovanjem. Leta 1920, je bil izvoljen za narodnega poslanca v konstituantu in od takrat je bil stalno voljen za narodnega poslanca. Leta 1926. je izvoljen za podpredsednika narodne skupščine, leta 1927. pa imenovan za ministra agrarne reforme. Istočasno je bil izvoljen za predsednika kluba bivše Radičeve HSS v narodni skupščini.

Nikola Preka se je rodil v Nevesinju 25. marca leta 1883. Osnovno šolo je posecal v Nevesinju in v Mostarju, srednje šole pa v Zadru. Maturo je napravil v Italiji ter je nato poslušal pravo na italijanski fakulteti innsbruske univerze. Po končanih študijah se je posvetil bankarstvu ter je služboval pri »Privile-

govani zemaljski banki za Bosno in Hercegovino« v Sarajevu in v Banjaluki. 1907 je bil izvoljen za generalnega tajnika »Hrvatske narodne zajednice za Bosno in Hercegovino« ter je bil poročevalec redakcije lista »Hrvatska zajednica«. Leta 1911. se je posvetil gospodarstvu in trgovini. Leta 1913. je kandidiral v bosanski sabor ter je bil v naknadnih volitvah izvoljen v srežu Fojnica in Visoko kot kandidat hrvatskega kluba. Leta 1919. se je ponovno posvetil javnemu delu ter se udeleževal pri osnovanju hrvatske seljaške stranke za Bosno in Hercegovino. Bil je tudi član vodstva bivše Radičeve HSS. Za narodnega poslanca je bil izvoljen leta 1923. in od takrat je bil stalno voljen. Istočasno je bil podpredsednik bivšega parlamentarnega kluba HSS.

Naša vlada je sedaj sestavljena tako-le: Ministrsko predsedstvo in notranje zadeve: Peter Živković;

zunanje zadeve: dr. Voja Marinković;
šume in rude: dr. Anton Korošec;
finance: dr. Stanko Švrljuga;
pravde in vere: dr. Milan Srškić;
promet: Laza Radičević;
gradbe in pošte: Miša Trifunović;
soc. pol. in nar. zdravje: Nikola Preka;
kmetijstvo in agt. reforma: dr. Stanko Šibenik;
trgovina: dr. Juraj Demetrović;
vojske: general Stevo Hadžić;
prosveta: Boža Maksimović;
ministri brez portfelja: Nikola Uzunović, dr. Kosta Kumanudi, dr. Oton Frangeš, dr. Mate Drinković.

Kaj je poročal angleški poslanik iz Moskve

London, 19. maja. d. »Manchester Guardian« je objavil izrpeč iz tajnega poročila, ki ga je poslal Sir Edmond Ovey, angleški poslanik v Moskvi ministrskemu predsedniku MacDonaldu o verskih prilikah v Rusiji.

Foreign Office je radi tega živo protestiral in akt »Manchester Guardian« označil kot kaznivo indiskretnost. Toda z ničemer ni poskušal kakorkoli demantirati resničnosti podatkov omenjenega lista. Poslanikovo poročilo se glasi:

»Duhovniki so avtomatično oropani vseh državljanov pravice, to se pravi, da oni nimajo pravice do krušnih nakazil in tudi sicer ne do javne upraviteljstva. Tudi nimajo prava do stanovanjskih nakazil. V vsem so popolnoma edino navezani nase. Ob najmanjšem znaku »protirevolucijskega dejanja«, takoj ustreljeni, zaprti, ali pregnani v Sibirijo. Ni jim dovoljeno zapustiti Rusije, in tudi ne si poljubno izbirati bivalstva. Njihovi otroci (pravoslavni, mohamedancev, judov) so izločeni iz vseh šol.

Na enak način nastopajo proti članom starega plemstva, kakor tudi proti uradnikom carizma, razen ako so sedaj sprejeti v sovjetsko službo.

Prepovedano je podajati verski pouk — javen in zaseben — vsem osebam pod 18. letom.

Ako umrje kak član komunistične stranke, ki sicer pripada krščanski družini, ni dovoljeno družinskim članom, da bi mu oskrbeli verski pogreb. Rajni mora imeti komunistični, to je brezverski pogreb.

Kljub temu dovolj žalostnemu poročilu pa Sir Edmond Ovey ne pomišlja izjaviti, da v Rusiji ni verskega preganjanja v striktnem smislu (in the strict sense of the term).

Vsekakor čudno mišljenje za plemenite Angličane, vzgojenega v zapadni kulturi. Kakšne še večje neenakosti pred zakonom naj bi po njegovem pomenu bili deležni predstavniki ver, da bi se moglo govoriti o zatiranju in preganjanju verstva v Rusiji?

Vladna kriza v Pragi?

Praga, 19. maja. d. »Lidove novine« trdijo, da je vladna kriza na vrhuncu in da se nahaja v krizi tudi agrarna stranka. Ministri agrarne stranke so baje podali demisijo. Na drugi strani pa »Reforma« in »Česke slovo« pravijo, da so te vesti brez podlage. »Česke slovo« povdarja celo, da kriza ne obstoja, ter da so tozadavne tendenciozne vesti nastale umetnim potom, katerih namen je, da otežkočijo sejo poslanske zbornice. Ministri gospodarskih resorjev se še niso sporazumeli o točnem datumu, ter o načinu, kako naj dobijo veljavo carine na blagu. To vprašanje so izročili ministrom političnih resorjev v pretes. Vesti o vladni krizi so rezultat nespo razuma v nekaterih manj pomembnih vprašanjih.

Ugodni komentarji tiska o Briandovi spomenici

London, 19. maja. AA. Casopisje priobčuje prijazne komentarje o Briandovi spomenici glede evropske federacije. »Observer« izjavlja, da bo zlasti angleško javno mnenje brez rezerve sprejelo Briandov načrt in da bo s tem povečalo sloves tega dalekovidnega državniika.

Washington, 19. maja. AA. Službeni krogi so s simpatijo sprejeli Briandov načrt evropske federacije. Obenem priznavajo ti krogi, da bo ureditve tega načrta v sedanjem času trčila na velike težkoče, zlasti na zapreke gospodarskega značaja.

Pariz, 19. maja. AA. »Havas« poroča iz Belgrada, da je časopisje s simpatijo sprejelo Briandov načrt o evropski federaciji.

Berlin, 19. maja. AA. Nemški listi, zlasti »Germania« in »Vorwärts« blagohotno komentirajo Briandov načrt o evropski federaciji in naglašajo, da mora tudi Nemčija sodelovati pri izvedbi Briandovih misli.

Berlin, 19. maja. AA. Nemški listi komentirajo večinoma v najboljšem zmislu Briandov memorandum. »Berliner Tageblatt« naglašajo lepo Briandovo gesto, da je svoj načrt objavil na dan, ko stopa v veljavo Youngov načrt in ko je bila izdana naloga izpraznitve Porenja. »Achtungrubend« je vprašal za mnenje večje število parlamentarcev, ki so vsi izjavili, da so pristajali zveznih držav Evrope in naglašali, da bo Briandov načrt naletel v Nemčiji na največje zanimanje.

Vselitev v Ameriko

Belgrad, 19. maja. AA. Tukajšnji konzulat Združenih držav Severne Amerike je obvestil ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, da bo za leto 1930/31 kakih 400 krotkih izseljeničkih vizov na razpolago in to za osebe, ki živijo v kraljevini Jugoslaviji in ki nimajo pravice na prvenstveno kvoto. Zdi se, da bo gornje število po dosedanjih informacijah razdeljeno takole:

200 vizov odpade na področje konzulata Združenih držav Severne Amerike v Zagrebu, 200 na področje konzulata Združenih držav Severne Amerike v Belgradu. Te vize bodo dobile v prvi vrsti osebe, ki imajo po zakonu prvenstvo na kvoto. V zvezi s tem je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje pozvalo kraljevske banke uprave, naj nujno in najkasneje do 20. junija t. l. pošljejo ministrstvu s svojega področja prošnje za izselitev v Združene države Severne Amerike. Prošenj, vloženih preko posamezne banke uprave, naj ne bo več ko 80. Hkratu je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje opozorilo banke uprave, da morajo osebe, ki vložijo prošnje, pripadati takozvanemu drugemu navadnemu razredu. Semkaj spadajo žene, mladoletniki in neoznjeni in neoznjeni otroci oseb, ki so se izselile v Združene države Severne Amerike zakonitim potom in ki tamkaj stalno živijo. Ako takih oseb ni dovolj in ako se sploh ne javijo, se smeljo predložiti tudi prošnje drugih oseb in to na podlagi ocenitve in ugotovitve izseljeniške potrebe s strani pristojnih oblastev.

Turkom manjka mila

Belgrad, 19. maja. AA. Glasom poročila konzulata turške republike v Belgradu, je v Turčiji v zadnjem času veliko povpraševanje po proizvodih naše države. Veliko zanimanje vlada predvsem za industrijske izdelke. Sedaj je veliko povpraševanje po navadnem in luksuznem milu. Ta izdelek bi našel najugodnejše prodajne možnosti na vseh turških tržiščih.

Prva seja posvetovalnega odbora za železniški promet

Stih gospodarskih krogov z železniško upravo - Praktični nasveti zainteresiranih krogov

Ljubljana, 19. maja. AA. Danes se je vršila v prostorih ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani prva seja posvetovalnega odbora pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani. Sklical jo je in ji predsedoval ravnatelj g. dr. Borko Jakob. Udeležili so se je člani tega odbora gg. Skubee Rihard, generalni ravnatelj TPD, Ogrin Ivan, podpredsednik Zbornice za TOI, Mohorič Ivan, tajnik Zbornice za TOI, dr. Basaj Jože, ravnatelj Zdržne zveze, Besednjak Alfonz, ravnatelj Gospodarske zveze, dr. Rekar Ernest, poslovodja tvrdke Belca, vsi iz Ljubljane, in Čeh Franc, načelnik gremija trgovcev v Murski Soboti.

Po prečitanih ministrske uredbe, s katero se ustanavljajo posvetovalni odbori kot ustanove, ki naj vzdržujejo stike zainteresiranih gospodarskih krogov z železniško upravo, je odbor prešel na dnevni red in razmotril o voznem redu, tarifnem vprašanju in raznih drugih perečih zadevah, ki se nanašajo na odnose med gospodarskimi krogi in železniško upravo kot transportnim podjetjem.

Vsa vprašanja so bila izčrpno razmotrivana in je posvetovalni odbor vse svoje sklepe sprejel soglasno. Izraženo so bile želje glede preureditve voznega reda v lokalnem prometu, kakor zaradi zbol-

janja medmestnih zvez. Posamezni člani so poudarjali nujno potrebo, da se nabavijo motorna vozila in s temi otvorijo boljše zveze z važnimi tujakoprometnimi kraji in da se doseže večja ekonomičnost v vlakovnem prometu. Nadalje so bile v razpravi zahteve gospodarskih krogov glede potrebe znižanja tarifnih postavk in preureditve tarif za prevoz nekaterih predmetov, ki radi prometne vrednosti ne prenašajo visokih transportnih stroškov in ki deloma že težko prenašajo inozemsko konkurenco. Stroški za vzdrževanje industrijskih tirov so po soglasnem mnenju odbora previsoki. Istotako se najemnine za ležarinske prostore gibljejo v nesorazmerni višini napram cenam zemljišč.

Ob koncu se je predsednik odbora, ravnatelj g. dr. Borko Jakob dal članom odbora nekaj pojasnil o gradbenih delih, ki bodo predvidoma v bližnji prihodnosti izvršena v območju ljubljanskega ravnateljstva. Obenem jih je naprosil, naj se v smislu uredbe o posvetovalnih odborih obračajo z navesti in inicijativnimi predlogi na železniško upravo, ki bo skrbela, da se vsem upravičenim željam po možnosti ustreže, da bi mogle naše železnice čimbolj ustrezati zahtevam našega krepko razvijajočega se narodnega gospodarstva.

Grški zunanji minister o balkanski zvezi

Iskreno sodelovanje — edina pot k lepši bodočnosti balkanskih držav

Belgrad, 19. maja. m. Današnja »Pravda« prinaša tole izjavo grškega zunanjega ministra Mihalo Kopolusa o balkanski zvezi:

»Spadam v vrsto tistih, ki vztrajno verujejo, da je politična bodočnost balkanskih držav odvisna od resničnega sodelovanja. Tako sem jaz bil mnenja, da je potrebno takoj v začetku sprejeti kot logično posledico ta princip kot najboljšo rešitev za sodelovanje v zvezi s konsolidacijo splošnega mira, po katerem bi se morala zunanja politika moje države voditi v smeri iskrenega sodelovanja in sicer sistematičnega sodelovanja z našimi sosedomi.

Verujem, da so pacifiistični stremeljenja balkanskih držav in njihovo politično sodelovanje mogoče in izvedljivo. Če se trdi, da so balkan-

ske države za časa vojne najboljše vzdržale med vsemi ostalimi državami in šle preko najtežjih kriz, ki so nastale po vojni, in če se gleda na delo teh držav kar se tiče nadomestitve izgub, ki so jih pretrpele za časa svetovne vojne, ni nobenega razloga za kak pesimizem.

Potrebno pa je, da se izognemo vsemu, kar se ne bi moglo radi prenapetosti in nepremišljenih sklepov izvesti v modernem mednarodnem življenju, kjer je čut nacionalne supremacije popustila.

Grčija je pristala na sodelovanje v velikem delu s svojimi sosedi kljub težkim izkušnjam iz prejšnjih let samo za to, da bi se na ta način ustvarila prisrčna in mirna atmosfera. V takem duhovnem stanju se oblikuje naša bodočnost.

Heimwehr proti razorožitvi

Dunaj, 19. maja. n. Prizadevanja dr. Schobra za dosego notranjega miru je zadelo na ostre proteste heimwehrovskih voditeljev. Dr. Steidle je včeraj v Korneuburgu zagrozil: »Gorje poslancem, ki pripadajo Heimwehru, in ki bi predčasno glasovali za zakon o razorožitvi!« Tudi knez Starhemberg je izjavil v Linzu, da si Heimwehr ne bo dopustil dopasti razorožitve, ker bi to dovedlo do boljšeizviranja. Sprejeta je bila resolucija, s katero Heimwehrovi polagajo prisego: »Mi hočemo zagrabiti za oblast države in v blagor vsega naroda na novo urediti državo in gospodarstvo. Obsojamo zapadni demokratični parlamentarizem in strankarsko državo. Namesto tega hočemo postaviti samoupravo stanov, in močno vodstvo države, ki ne bo

sestavljeno iz zastopnikov strank, temveč iz vodilnih osebnosti velikih stanov in najposobnejših mož našega narodnega pokreta.»

Nasproti takim fašističnim napovedbam so zahtevali župani avstrijskih letovišč, da se v takih krajih prepovejo istočasni nastopi raznih organizacij.

Na Dunaju je bil v nedeljo na Ringu takozvani »sprehod« prijateljev poslancea Breitnerja, ker je policija prepovedala skupni nastop. Prišlo je samo nekaj tisoč demonstrantov, katerim je policija preprečila nameravani naskok na mestno hišo. Poslanec Breitner se je sam nahajal med množico, ki pa ga ni spoznala. Dne 15. julija hoče Heimwehr na Heldenplatzu prirediti manifestacijo o priliki stoletnice rojstva Franca Jožefa.

20. dan belgrajskega procesa

Zaslišani so bili trije zdravniki — Predlogi zagovornikov odklonjeni — Čitanje Hadžičevih pism

Belgrad, 19. maja. m. Danes je bil dvajseti dan razprave proti dr. Mačku in tovarišem. Nadaljevalo se je dokazilno postopanje. Najprej so bili zaslišani zdravniki dr. Farkaš, dr. Stanič in dr. Rizner, ki jih je predlagal Jelašičev zagovornik in ki naj bi potrdili, da je bil Jelašič na policiji ranjen.

Prvi je bil zaslišan dr. Stanič. Izjavil je, da se sploh ne more spominjati, da bi bil obtoženega Jelašiča preiskal. Pač pa se spominja obtoženega Begića, ki ga je bil pregledal takoj po poizkusnem samoumoru.

Nato je bil zaslišan dr. Farkaš, ki je kakor dr. Stanič policijski zdravnik v Zagrebu. Dr. Farkaš je izjavil, da se dobro spominja, da je pregledal obtoženega Jelašiča, da ga pa veže uradna tajnost. Dokler ga notranji minister ne razreši uradne molčnosti, ne more izpovedati drugih posameznosti. Radi tega se je sklenilo, poslati tozadevno zahtevo notranjemu ministru.

Vseučiliški profesor in sodni zdravnik v Zagrebu dr. Danilo Rizner je izpovedal glede Jelašiča tole: »Tisto jutro, ko sem bil pozvan k Jelašiču, sem ugotovil, da mu srce močno deluje. Pri tožil se je, da je bil tepen. Pregledal sem ga, a moram iskreno reči, da nisem ugotovil nobenih sledov ran.« Dr. Rizner vztraja pri tej svoji izjavi, da ni na Jelašiču našel nobenih posledic, sicer pa pravi, da je vsak pregled vedno zabeležil in da so podrobnoti o tem v sodniški knjigi.

Državni tožitelj je nato razširil obtožbo v nekaterih točkah pri posameznih obtožbah.

Predsednik je pričel čitati razne dokumente, obenem je razglasil, da so vsi predlogi zagovornikov odklonjeni, ker se ne bi z njimi nič stvarnega dokazalo.

Nato predsednik čita razna pisma in zabeležke, ki so jih ob priliki telesne preiskave našli pri obtožencih. Tako je bil pri Hadžiji najden notes, v katerem so bile med drugim zabeležene tudi te besede: »Začetek konca, vloga akademskih mladin, ustvaritev vseučiliškega gospodarskega bloka, volitev za podporno društvo. Bedeković, Tomić, Belimarković.« — Hadži sicer priznava, da so to njegove beležke, vendar pa pravi, da to nima nobenega pomena.

Dalje čita predsednik izvedeniško zdravniško sprčevalo o obtoženemu Kremzirju, ki je za obtoženco neugodno.

Predsednik čita štiri pisma, ki so jih našli pri Hadžiju in pri Veseliču v preiskovalnem zaporu. V enem pismu piše Hadži, da se naj gleda na to, da se ne dokaže formalni obstoj združenja in da naj vsakdo vztraja samo pri tistih izjavah, ki so mu nesporno dokazane. — Drugo pismo se glasi takole: »Dragi C! Mi vsi sprejemamo tvoje

Radio na brzovlakih

Belgrad, 19. maja. m. Z včerajšnjim dnevom se je na naših železnicah uvedel v vlak radio. Radio-aparati so se instalirali v 50 vagonih. Vsak vlak ima svoj sprejemni aparat, v posameznih vagonih so stikala za slušalke. Eno uro poslušanja stane 5 Din. Vagoni, v katerih so slušalke, so posebej označeni. S prvim vlakom, ki je bil opremljen z radio-aparatom, so se včeraj iz Belgrada odpeljali do Broda zastopniki prometnega ministrstva, vojnega in prosvetnega ministrstva, časnikarji in drugi. Zaenkrat je mogoče poslušati radiopreno se le na vlakih, ki vozijo med Belgradom in Brodom. Pozneje pa se namerava uvesti radio tudi v ostale vlake, ki vozijo po drugih progah.

Nemški gostje v Dalmaciji

Split, 19. maja. z. Nemški admiral je priredil včeraj ob 1.30 na admiral. ladji »Königsberg« svečano kosilo v čast zastopnikom naših oblasti in splitske občine.

Okoli 40 nemških častnikov se je podalo nato v spremstvu poglavarja dr. Fleischerja na izlet v Sinj in Vrlik. V Sinju so bili nemški častniki svečano sprejeti, pri čemer jih je pozdravil župan Varda. Vršil se je slavnostni obed.

V Vrliku je pričakovalo in sprejelo goste mnogo kmetov v narodnih nošah. Nemški častniki so bili jako zadovoljni s sprejemom. Najbolj jih je očaralo narodno kolo. Prirejena jim je bila tudi zakuska na prostem, pri čemer jim je prebivalstvo serviralo jagnjetino. Prisotni so bili mnogoštevilni kmetje. Gostje so bili prav veselo iznenadeni. Nekateri od njih so prvič v svojem življenju jedli jagnjetino.

Gospodarska konferenca v Dubrovniku

Belgrad, 19. maja. AA. 22. in 23. t. m. bo v Dubrovniku konferenca zastopnikov gospodarskih organizacij. Na tej konferenci bodo zastopane vse one organizacije, katerih zastopniki bodo sodelovali na gospodarski konferenci, ki bo 24. in 25. maja. Na predkonferenci dne 22. in 23. maja bo otvorjena razprava o vseh važnejših gospodarskih vprašanjih, predvsem pa bo proučeno vprašanje industrijske statistike.

Zagrebske vesti

Varaždin, 19. maja. z. V petek in soboto prevzame država ozkotirno progo Varaždin—Vinea od dosedanjega lastnika grofa von Belesa. Železnica je zelo velikega pomena za bogate vasi, ki se nahajajo ob progi. Prometu se bo izročila proga v najkrajšem času, najkasneje pa čez leto dni.

Zagreb, 19. maja. z. Romunski atyoklub priredi velik izlet skozi našo državo. V prvi skupini izletnikov se nahaja tudi romunski princ regent Nikolaj z velikimi dvorimi. Ta skupina pride v Zagreb 8. junija ter se ji tu pripravlja pristen sprejem. Avtomobilisti dosepejo v Zagreb preko Plitviških jezer iz dalmatinske obali. Od tu pa odpotujejo dalje v Slovenijo in v hrvatsko Zagorje. Romunski princ regent je kakor znano brat Nj. Vel. kraljice Marije.

Velike poplave

Newyork, 19. maja. n. V državi Arkansas je radi trajnega deževja nastala velika poplava. Številne reke so poplavlile razne kraje plantaže in petrolejska polja. Samo škoda na poplavljenih petrolejskih poljih znaša več milijonov dolarjev. Brez strehe je 2.500 ljudi. Poplava je segla tudi v sosedno državo Tennesy. V mestu Memphis je tornado ubil 18 oseb, nad sto pa je bilo ranjenih.

Varšava, 19. maja. n. Radi velikih poplav v vzhodni Galiciji, posebno v Stanislavskem okrožju je moralo prebivalstvo izprazniti na stotine hiš.

Bukarešta, 19. maja. AA. »Radore« poroča, da so zaradi obilnega dežja, ki je zadnje dneve neprestano padal, nastale v vsej državi velike poplave. Najkritičnejši je položaj v Bukovini in severni Moldaviji, kjer so porušene ceste in pokvarjeni mostovi. Poplavljeni so celi predeli mest Piatranic, Bakou in Romana. Okoli 100 hiš je pod vodo.

Ogromen požar petrolejskih vrelcev

Budimpešta, 19. maja. p. Veliki petrolejski požar, ki je izbruhnil v soboto v bližini Ploestija se vedno traja. Eksplozirali so namreč poleg prvotnega še nadaljni štiri vrelci. Goreča nafta se je izlila v bližnji potok, ki je nesel daleč s seboj goreči petrolej. Vsi gozdovi v bližini so v plamenih. Plamen ogroža sosedne občine. Požar se vidi 100 km na okoli.

K cilju

London, 19. maja. AA. Davi zgodaj je Anny Johnson startala za polet iz Singapora v Surabyo na otoku Java. Pot je dolga 850 milj. Ceprav je opustila upanje, da bo potolkla Hinklerjev rekord, ki je prispel v Port Darwin v 15 in pol dneh, bo skušala miss Johnson pristati jutri popoldne v Avstraliji. Danes je 15. dan njenega poleta.

Batavia, 19. maja. AA. Letalka Anny Johnson je pristala v bližini Pekalongama v sredi Jave, ker ji je zmanjkalo bencina.

Za birmo

najlepša in najcenejša darila
dobite le pri tvrdki

A. FUCHS

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

Katoliške žene vsega sveta

Rim, 17. maja.

Internacionalna unija kat. ženskih lig ima te dni svoje VIII. veliko zborovanje v Rimu. Zborovanja se vrše v prostorih Ital. kat. ženske zveze via della Scrofa, 70. Danes, v soboto, popoldne so se pričeli razgovori Mladinske sekcije imenovane unije. Od 2 do 3 in pol je tajništvo sprejemalo poverljive listine delegatnih članic kat. ženskih zvez ter zdajalo odznake, vstopnice in programe. Ob pol 4 je bilo klicanje sv. Duha v cerkvi sv. Avgustina. (Zbor studijskih krožkov unije pa je bil že dopoldne od 10 do 12, ki sem ga pa žal zamudila.) Nato je bilo prvo zborovanje Mladinskega odbora. Vadila ga je in najprej pozdravila gospodična H. de Hemptinne, predsednica Mladinskega odbora. Zastopanih je nad 80 dekliških zvez. Obravnavalo se je »Molitve s Cerkvijo«. Vso lepoto cerkvene liturgije je podal neki benediktinec, zraven pa praktično pokazal, kako naj prav ženska mladina po liturgiji ohrani najtesnejši stik s Cerkvijo. Drugo predavanje je vsebovalo končen odgovor na vprašanje: »Kako mladino liturgično vzgajati,« ki ga je izdelala posebna sekcija na podlagi vprašalnih pol, ki jih je razposlala unija posameznim zvezam.

Ob 7 je bil blagoslov v cerkvi sv. Avgusta, ki je v neposredni bližini zborovalnih lokalov.

Glavni tema zbora unije je »Dvig moralnosti v družini«, mladinskega zbora pa »Sentire cum ecclesia«.

Poleg vprašanj liturgične vzgoje in predavanj o primatu duha, o molitvi s Cerkvijo, pripravljajo pa odseki za praktično delo tudi snov za ob-

ravnavo vprašanj, kakor: o moralnih zahtevah Cerkve v osebnem življenju posameznice, o modi, o pripravi dekleta za življenje v družini, o sodelovanju ženske mladine v katoliški akciji itd.

Ker je internacionalna unija kat. žen. lig pri nas še premalo znana, je dobro, če pogledamo nekoliko njeno zgodovino. Ustanovljena je bila 26. aprila 1910. Desetero držav se je tedaj oddzvalo vabilu, ki je izšlo iz Francije. Pod predsedstvom Francozinje so se takrat vršili razgovori o smotru in vsebini skupnega ženskega dela. Pravila unije, ki jih je medtem potrdil sv. oče, je sprejel izredni občni zbor 1912 v Londonu. Voja je lepo započelo delo uničila. Todenja predsednica, komtesa Wodzicka v Krakóvu je vzdrževala odnose z včlanjenimi zvezami in sv. stolico. Na kongresu v Rimu 1922 je bilo zastopanih 40 organizacij iz 20 držav. Takrat je bila nemška parlamentarka Helena Weber pozvana v predsedstvo kot zastopnica nemškega ženstva okoli Frauenbunda.

L. 1925 je bil zopet kongres v Rimu; zlasti važno je bilo takrat predavanje H. Weber o ženski državljanski vzgoji. Na tem kongresu je bilo zastopanih 50 organizacij iz 25 držav; delegatkinje so na njem osnovale večje število sekcij in komisij za študij ženskih vprašanj. Sklenile so tudi ustanovitev ženske sekcije, ki je nastala leto pozneje, 1926, na kongresu v Luksemburgu.

L. 1928 je bil zbor delegatkinj 14. do 29. aprila v Haagu, kjer se je teoretično razpravljalo o isti temi kot se razpravlja letos praktično na podlagi dvehletnega študija vprašalnih pol, ki so zbrale velikansko množino materiala v včlanjenih zvezah.

Med našimi v Franciji

Slovenski izseljenci v Audincourtu

Pripeljalo se je po pošti pismo slovenskega izseljenca iz Audincourta (Odenkura) s prošnjo in povabilom, naj bi prišel enkrat med nje slovenski duhovnik: čas je tu za prejem veličinskih sv. zakramentov in tudi sicer bi se imeli tamošnji slovenski in hrvatski delavci veliko pogovoriti s svojim duhovnikom. Ni bilo lahko najti tega kraja, čigar ime sem čul prikratk v življenju. Treba se je peljati iz znanega Strasburga po lepi Alzaciji do Mühlhausena, dalje do Belforta, znane stare in deloma opuščene trdnjave, in potem proti švicarski meji do Montbéliarda; še ena postaja in že je tu Audincourt. Blizu Belforta je šla do leta 1919 pri Petite-Croix stara francoska meja. Od imenovanega kraja naprej se ne sliši več drugega jezika, kot samo francosčino, dočim je Alzacija še precej nemška.

Oborožen z vsemi potrebnimi pravicami, izdanimi mi v nadškofijski pisarni v Besanconu, stopim v vlak in pridem srečno in čudno hitro v Belfort. Tu se je začela smola. Treba je bilo čakati celih štiri in pol ure na vlak proti Audincourtu. Ko stopim iz postaje, začne povrh še deževati in je potem deževalo neprestano tri dni in tri noči. In še dežnika nisem prinesel s seboj. Kupim si novega, že petega, kar sem v Franciji, in si ogledujem mestne ulice ob dežju. Kosilo v »café«, kakor nazivajo tu gostilne, je bilo prirejeno prav po francosko. Vsaka jed pride zase na mizo, vse zelo okusno. Kruha, kolikor se ti ga zljubi in — brez posebnega plačila, spada ti kosilo.

Audincourt, zagledam napis na postaji. Ni hče me ni pričakoval ob izstopu iz vlaka, dasi sem pisal, kdaj pridem. K sreči sem imel v žepu naslov enega naših ljudi. »Avenue de la Gare 1.« To bo brezdvomno blizu kolodvora. Pa kaj to! Na eni hiši najdem napis: »Avenue de la Gare.« Ta bo prava. Številka 1. Bolj proti sredi vasi je. Potrkam. Stara žena se prikaže. Povem ji, kaj želim. »Ta človek je tu nepoznan.« Kaj mi je sedaj storiti. Pa se oglasi iz bližnje drvarnice: je še ena št. 1., ne daleč od tu. Najdem jo srečno. Slovenca ni bilo doma; vrne se z dela šele proti večeru. Grem iskat cerkev in župnišče, da uredim vse potrebno za božjo službo drugi dan in s poveljevanjem. Deževalo je, cesta strašno blatna, radi nekega cikusa, ki se je bil ravno tiste dni ustavil v vasi, nenavadno številni avtomobili so škropili blatno pecestno vodo na vse strani, da sem bil kmalu ves umazan spredaj in zadaj. Spričo ozkih ulic se človek še umakniti nima kam. Sredi velike vasi kraljuje lepa evangelijska cerkev. Katoliško zidajo novo bolj izven vasi; začasno služijo društvena dvorana v bogoslužne svrhe. G. župnik je bolan v postelji. Sprejme me eden obeh vikarjev; kmalu sva se domenila potrebno.

Delavec, ki me je povabil, se med tem vrne. Najprej mi je treba prenočišča; noč nastopa. Nova težava: obiskovalci cikusa so že zdavnaj zasedli vse razpoložljive postelje po treh večjih »hotelih« v vasi. Zadržati hotelier mi svetuje, naj se zadovoljim zaenkrat z ležanjem na kakih klopi. Tako je tudi moralo biti.

Sedaj brz med naše ljudi. Potov ne bo veliko: treba vsi stanujejo v veliki baraki zunaj vasi blizu tovarne, kjer so zaposleni. Družine imajo to le štirje ali peti delavci, pa še ti šele par dni in nihče ne ve, kje ti stanujejo. Baraka, dom naših ljudi, je baraka: znotraj pregrajena na več oddelkov, v vsakem oddelku postelja pri postelji, vmes po en stol in mala omara. To je vse. Zadaj veliko korito in pipe, kjer teče iz vodovoda voda za umivanje. Delavci so skoro vsi doma. Sum in hrup po baraki ni majhen. Nekateri jedo, drugi si kuhajo na špirtu, tretji se umivajo, četrti leže, peti glasno govorijo. Nankrat smo bili sredi živahnega razgovora. Vseh naših ljudi je tu okoli 350; 80 Slovencev, drugi Hrvatje, katoliški in pravoslavni. Nihče ni tu nad 1 leto in so prišli sem vsi »na kontrakte« s skupnim transportom. Delajo vsi v avtomobilni tovarni znane znamke »Peugeot« (Pežó). Oženjeni ne morejo dobiti družin za seboj, ker nima firma stanovanj. Zasebna stanovanja so pa nedosegljivo draga, in jih še ni dobiti. Zaslužijo različno, vsak na uro od 3.20 do 4.50 frankov. Nekateri so kar zadovoljni, drugi se pritožujejo na vse pretege. Hrvatje bolj varčujejo in deloma pridno domov družinam zasluček pošiljajo. Slovenci nimajo kaj varčevati, vsaj precej je takih; željni so zelo in časih jim vzame kak frank deklina, ki sama prisede k mizi v gostilni in predržno začne piti tuje vino in se smukati okoli pivca. Gostilničarji drže po par takih »natakaric« gostom v zabavo in kratak čas, sebi v lahek in obilen dobiček. Prav bi pa bilo, da bi policija postavila take »frajlice« v senco, da ne bi kradle denarja delavcu iz žepa, puščale mu pa za spomin grdih boleznih. Prevelika svoboda ni vselej ljudem v prid.

Drugi dan sem si ogledal od zunaj velikanske avtomobilne tovarne iste družbe v Socheaux (Sošó), kako uro oddaljene od Audincourta. Tja vozi tramvaj, ki ga žene mala lokomotiva na paro. Ta vam vozi po cesti, podi z živigom

otroke v kraj, se ustavlja, vozi hitreje in počasneje, sprejema in odlaga potnike, vse prav po domače. Tudi ozir udobnosti v vozovih in snage bi bilo marsikaj želeči.

Poleg tovarne je sedež centralnega ravnateljstva avtomobilske družbe. Oglasim se pri ravnatelju, da se mu predstavim, ga pozdravim, mu pokažem, da se duhovniki iz domovine brigamo za svoje rojake in ga zainteresiram za dobrobit našega delavstva. Zelo prijazen gospod. Pripoveduje, da zaposluje družba 13 tisoč delavcev. Stanovanj grade tristo novih, pa bo s tem le malo pomagano spričo silnega pomanjkanja istih. Vsako jutro gredo avtobusi do 50 km daleč po delavce in jih zvečer zopet vozijo nazaj. Naši ljudje morajo zaenkrat ozir stanovanj potrpeti. Pač pa je zgradila družba zadosti novih »domov za samce«. Delavcev imajo zadosti. Le izjemoma sprejmejo še kakega mehanika ali šoferja.

Ogledal sem si še nov »dom za samce«, kjer stanuje tudi okoli 40 Prekmurcev. Ravno so bili vsi na delu v tovarni. Dom je prostoren, snazen; vsaka postelja je ločena na vse strani z zavesami od druge. Prav kakor pri oo. Trapistih v Rajhenburgu, ki so tudi prišli s Francoskega.

Nazaj grede se ustavim v Mühlhausenu, kjer tudi biva nekaj naših ljudi, največ kot delavci profesionalisti, zlasti zidarji. Vmes je nekaj oženjenih. Še več kakor v mestu samem jih dela po bližnji in daljni okolici. Mesto je zanimivo tudi zato, ker je bil tu posvečen baš zadnje dni protestantovski pastor ženskega spola, gđna. Bertsch, prva v celi Franciji. Listi hvalijo njene vrline, nje pobožnost in velike zaslugе za verski prosih. Ob posvečenju je stopila sama na prižnico in govorila, da so poslušalci strmeli. O čem je govorila, ni znano. Gotovo ne o svetopisemskem stavku: »Žena naj molči v cerkvi.« V mestu je tudi okrožna ječa, in ta me je posebej zanimala zato, ker je bival za njenimi zamreženimi okni tudi Slovenec, znanec, ki mi je pisal in me prosil raznih uslug. Ker se mudim v mestu, zakaj ga ne bi obiskal in se malo informiral, kaka je tu jetnišniška uprava. Za dovoljenje za obisk sem se moral obrniti prav na g. sous-prefecta. V hiši je bil še en Hrvat, ki so mi ga tudi pripeljali. Uradnik v pisarni, kjer se je vršil obisk, me je vprašal, ako želim pogovor brez prii. Pa sem rekel da ne, ker itak ne bo razumel nihče ničesar iz našega govorenja. Pravila sta mi mnogo o življenju v jetnišnici. Pohvalnega malo seveda. Eden me je prosil, naj povem našim ljudem, kako je, če je kdo kaznovan, in jih svarim pred pijanostjo, da se ne razgrejejo in se pretepajo, ker jih čaka težka kazen, potem pa še izgon iz Francije. Francozi so zelo gostoljubni napram tujcem, ki spoštujejo njihove zakone. A onim, ki zakone gazijo, ne prizanašajo in jih hitro postavijo pred vrata. V tem smislu me je poučeval tudi uradnik v pisarni, ki sem mu izrazil svoje začudenje nad strogim kaznovanjem prestopkov in hudodelstev, ki jih zagreše tujci.

Se sem nameraval obiskati kratko naše ljudi po okolici. Toda nepretrgano deževje in občuten mraz sta me naglana proti kolodvoru, kjer smo se vsedli številni potniki v toplo zakurjene vagonne in opazovali skozi okna krasno se vzbujajočo pomladansko naravo.

Anton Hafner, Merlebach

Auto zagrmel v hišo

Vič, 19. maja.

Krasno jutro včerajšnje nedelje je zgodaj zabilo marsikoga v prelestno majniško naravo. Že od šestih jutraj je bilo opaziti na Tržaški cesti številne avtomobile, motocikle in neštete kolesarje, brneče in hitreče v smeri iz Ljubljane proti Vrhniki.

Okrog sedmih jutraj pa se je izpred cerkve na Glincih nenadoma začel silen pok, ki je prebudil vse še trdno speče okoličane. Vse je hitelo iz hiš, gledat, kaj se je zgodilo. Opaziti je bilo sredi ceste avto s štirimi sedeži, ki se je kotil po cesti. Med vožnjo mu je nenadoma počila pnevmatika na enem izmed sprednjih koles. Cesta se na tem kraju ravno odpira, zato je verjetno, da je vozil z malo večjo brziho, kar je imelo za posledico to, da se avto ni mogel takoj ustaviti, ampak je z vso silo zadel se z dorbim prednjim kolesom v že na trotoarju stoječ kostanj in nato v hišo, kjer je poškodoval hišna vrata. Malo je manjkalo, da ni zavozil kar v stanovanje g. Korošina. Škoda na avtomobilu je precejšnja, ker je zdrobljen ves sprednji del in najbrž tudi motor precej pokvarjen. Izletnikom se ni zgodilo nič, istotako tudi ne šoferju, ki je bil popolnoma trezen in sicer v največji nevarnosti, ker bi bil lahko ob življenje, če bi bil zadel v središče kostanja.

DARMOL
čokolada za odpiranje

MADE IN U.S.A.
Gillette
KNOWN THE WORLD OVER

Ali vas koža po britju žge?

Potem poskusite
rezilca Gillette.

Ukradeni diptihon zopet v zagrebški zakladnici

Po vsem svetu je vzbudila tatvina diptihona iz zagrebške zakladnice veliko pozornost. — Te dni

G. Maks Pitamic se vrača z diptihonom v domovino.

je povrnil Clevelandski muzej zagrebškemu kaptolu to redko dragocenost, a prinesel jo je v Zagreb g. Maks Pitamic. G. M. Pitamic, ki si je s svojim odličnim kulturnim delovanjem pridobil simpatije vseh zagrebških krogov a predvsem pa zaupanje prevzvišenega gospoda nadškofa A. Bauerja, je odšel že meseca aprila v Ameriko. — Njegovo poslanstvo je bila največja tajna za vse, saj predstavlja ukradeni diptihon eno največjih dragocenosti zagrebške zakladnice, ne samo radi dragocene materiala, iz katerega je napravljen, nego še več, radi umetniške izdelave. Potovanje g. Pitamice ni moglo nikjer vzbujati pozornosti, saj so si vsi lahko mislili, da gre samo obiskat svojega bratranca. Vendar je bila potrebna največja previdnost, da niso mogli nepoklicani dobiti pojma o prevzetju diptihona. G. Pitamic je imel v škafliji, ki je bila zapečatena s pečati našega poslanstva, samo okvir od diptihona, dočim je bil pravi razstavljen na štiri dele v manjših škaflijah. Te je nosil nadškofov poslanec noč in dan vedno pri sebi. V slučaju tatvine bi seveda ukradli najprej veliko škaflijo, a bi dragocenost ostala v pravih rokah. — S takimi in slimi ukrepi je uspel, da je mogel g. Pitamic, izročiti v svečani seji zagrebškega kaptola dragocenost nepoškodovano pravemu lastniku. Težko poslanstvo, posebno pa veliko zaupanje prevzvišenega g. nadškofa, ki ga je s svojim delom potrdil g. Pitamic, služijo na čast njemu in vsem njegovim rojakom.

★ Pri žolčnih, in boleznih na jetrih, žolčnem kamnu in zlatenici urejuje prebavo naravna »Franz-Josef«-grenčica na naravni najpopolnejši način. Klinična izkustva potrjujejo, da je povsem učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef«-vodo, če se jemlje zjutraj na tešče pomešana z malo tople vode. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerij. trgovinah.

Ali je nemščina na naših srednjih šolah potrebna?

XXI.

Mislím, da ne bo odveč, če v boju za pouk nemščine in proti njemu spoznamo mnenje tako nepristranskega opazovalca kakor je dr. Edmond Privat, profesor vseučilišča v Genévi in prevajalec pri Društvu narodov. Naj bo že mnenje bralca o zadnjem odstavku naslednjega članka kakršnokoli, vendar bo moral vsakdo priznati, da je pogled dr. Privata na problem konkurence svetovnih jezikov zelo zanimiv.

V majske številki oficijelnega glasila UEA »Esperanto« (Genève) — v kateri se nahaja mimogrede povedano tudi prevod humoreske našega Milčinskega — piše dr. Privat o modernih jezikih: »Pred nedavnim je tožil francoski časníkar, da je danes ogrožen celo Paris radi invazije angleškega jezika po ameriških zvočnih filmih. Rad bi poznal po nekaj mesečnih tozadevnih izkustvih sedanje časníkarjevo mnenje.

V resnici je zavzel angleški jezik s pomočjo nove iznajdbe začetkom po vsej Evropi in zdelo se je, da bo naš stari kontinent kmalu prisliljen hote ali nehoite sprejeti svetovno nadvlado hollywoodskega dialektá. Toda kakor se je to zgodilo prej v področju radia, tako se je nagli pohod angleškega jezika nenadoma zavrl in doživel občuten poraz. Kljub največji dobrohotnosti občinstva in najzvestejšemu spominu iz šole je zvenelo večno ponavljanje enozložnih besed nejasno na ušesa tujih poslušalcev in jezik v resnici ni uspel.

Nasprotno so si priborili nemški zvočni filmi radi klenejšega jezika čimdalje večje priznanje ostalih narodov. Uplivala je močjoče tudi bolj realistična filmska umetnost in višja tehnika, nasproti kateri se zdi hollywoodski slog preveč gledališki in osladen. Če bi zgoraj omenjeni časníkar pregledoval v evropskih dnevnikih večerne vzporedje, bi lahko ugotovil izredni porast nemškega jezika nasproti angleškemu po kinih, »ej glavni sodobni šoli vseh narodov. To ga sicer ne bi pomirilo glede francosčine, toda pokazalo bi mu vsaj nastoj zmagovalega pohoda angleščine, ki je našla na potu upoševanje vrednega tekmeča.

Kar je bilo dosedaj nemškemu jeziku na kvar, to je njega težka slovnica, katero je »orísal Mark Twain v znani knjigi. Najboljši nemški filozof se aramuje kakor rdečelčna deklica, če omahuje tekom predavanja med der, die, das pred vsakim količnjak redkejšim samostalníkom. Toda če sediš v kinu v udobnem naslonjaku in

poslušáš dunajsko pevko, ki z lahkoto premaga dozdevne jezikovne težkoče, tedaj se zadeva pomenosti, in od vsake besede ostane toliko zlogov, da lahko pograbíš vsaj nekaj, če že ne vsega.

Jezikovni barometer se dviga in pada po zelo zanimivih vzrokih. — Pred svetovno vojno je bil francoski jezik še mednarodno-diplomatski. Po Versailles-u je angleščina obvladala novoustanovljene vsesvetske ustanove, izvzemši ob priliki slavnostnih govorov, kjer je francoščina z uspehom branila svoj položaj. Videti je bilo, kakor da bi za veke spet obveljal nov angleško-francoski condominium. Toda prišel je radio in nato zvočni film, ki sta povzročila tretjega konkurenta: nemščino. Medtem je v trgovskem pogledu vedno bolj in bolj naraščal vpliv španščine, skupnega jezika dvajsetih republik v edinem kontinentu, ki je še ostal prost za priseljevanje.

Pred nedavnim so se sestali v Etonu ravnatelj britanskih šol. Komisija je poročala o nezadostni pripravljenosti angleške mladine za trgovsko konkurenco z ostalimi državami. Posebno se je poudarjalo pomanjkanje učenja tujih jezikov. Poročilo je ugotovilo, da se je tekom julija javilo 54.300 kandidatov za izpit iz francoščine, 23.600 iz latinščine, 3800 iz nemščine in 700 iz španščine. Enketa je poudarjala, da sta postali nemščina in španščina prav tako potrebni kakor francoščina in je priporočala v tem smislu razne spremembe.

V francoskem parlamentu se je vršila skoraj istočasno velika debata o pouku španskega jezika, kateremu se naj da vsaj v južnem delu dežele prednost pred angleščino. Vse to je zelo zanimivo in vredno pomisleka.

Sorazmerno z napredkom tehnike se kopičijo za človeštvo težkoče mnogozječnosti. Kmalu bo morala prebiti naša deca največji del svoje mladosti zato v šoli, da se nauči ponavljati isto besedo razen v materinščini še v treh do štirih drugih jezikih. (Kar se pri nas skorajda že godi! R. R.) Zanimci bodo postali občudovanja vredne papige in bodo dobili službe hotelskih vratarjev v turističnem ozemlju. Toda ali bodo znali v resnici misliti in presojati in ne samo ponavljati v štirih jezikih? To je jedro vprašanja!

Medtem pa lahko ugotovimo, da je na deset-tisoče ljudi praktično rešilo zase ta problem na ta način, da uporabljajo esperanto za svoje kongrese, potovanja in dopisovanja po nekajmesečnem učenju. Na vsak način prelaha rešitev za javne en-kete, ne?! — (Poslov.: R. Rakuš.)

Kaj pravite?

Gospod urednik! 24. majnik je dan treznosti. Sole ga proslavlja s predavanji itd. Tako modrujejo prijatelji mladine: Vse velike ideje, ki so obtekoristne, so uspešne le tedaj, ako se mladina vzgaja zgodaj in se navdušuje za lepe ideje. Današnje gospodarske, družabne in moralne razmere zahtevajo, kričijo in potrebujejo vsestranske pomoči, da se treznostni ideal konkretizira med slovenskim narodom. Poklicani so za to vzgojitelji, narodne šole, od osnovne do vseučilišča, in vsi javni činitelji! ... In sem razmišljal in sem prišel do zaključka, da so res najlepša priprava za treznostni dan — Vi pritrjujete, gospod urednik, kaj pravite? — šolski majniški izleti. Mladina vseh šol pohiti za en dan v gorske in dolinske lepote Slovenije in se po Rousseaujem — nazaj k naravi — počuti zopet slobodne otroke narave. Ne morete si misliti lepše slike, kot je odhod te pester množice deklet in fantov, studentk in študentov, vse skupaj seveda, — Vi ste zelo napredni gospod urednik, kaj pravite? — ki vriska in se veseli lepe zabave. To je naš up in ponos! ...

V Vaši šolski anketi se je bil nekdo obregnil ob majniške izlete. Nejevoljen sem bil takrat. Danes bi kričal in jokaj, kako mi sami delamo na to, da čimprej propade naš najznejši rod. »Kadili smo kot Turki. Po deset cigareto eno za drugo,« tako mi je neki mladi prijatelj opisoval, kako je užiral letošnji svoj majniški izlet. »In pili smo ga, da je bilo kaj!« — »Pili?« — »Kdaj ga pa naj, če ne na majniškem izletu? Vsak ga je zernil po en liter.« — »A res?« — »Istina. Kdor ni mogel peš na postajo, so ga peljali. Če je kje zaigrala muzika, je bil ples.« Kaj pravite, g. urednik? — »Nič ne pravim,« sem rekel, »kakor, da naj hudič vzame vse tiste članke in predavanja o naši mladini, kako jo moramo obravnavati ko zenico v očesu, da bo v ponos milemu narodu in tako dalje, in tako dalje...« Mladini dajmo dober zgled, to je, kar narod od nas zahteva!

Spectator.

— PEGE —
odstrani takoj in brez sledu „Creme Orizol“
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo-
ga: „Cosmochemia, Zagreb, Smilcinska 23. Telefon 49-29

Čehi in Jugoslovani

V smislu dogovorov na mednarodnem kongresu duševnih delavcev v Haagu septembra 1929 bo govoril danes ob pol 5 v radio Praha g. dr. Veitz, tajnik českoslovske zveze duševnih delavcev v Pragi o predmetu: »Počitnice se bližajo«. Dik-jakom daje predavatelj navodila, kaj naj delajo v počitnicah. Med drugim jim svetuje potovanje k jugoslovanskim bratom, da se nauče kulturne vzajemnosti v duhu »českoslovske-jugoslovanske lige«. — Z ozirom na našo anketo o nemščini je zanimivo, da jim svetuje tudi potovanje v Nemčijo ali vsaj v nemške kraje njihove države, da se uče spoznavati in ceniti metodo solidnega dela nemškega na kulturnem, gospodarskem in socialnem polju: »kajti v življenju ne govori samo srce, ampak je treba poslušati tudi zdrav razum«. — Da jim svetuje tudi potovanje v Francijo, je razumljivo. — Zveza duševnih delavcev za Slovenijo.

Umor in pobjo na Jesenicah

KRASNA MAJSKA NEDELJA S STRAŠNIM KONCEM

Jesenice, 19. maja.

Tako lepe nedelje se nismo imeli letos na Jesenicah kot je bila tretja majska. Vse se je veselilo toplega solca ter hitelo ven v naravo. Na Golici je bilo večerjeto gotovo več ljudi kot pa jih šteje Radovljica. Kinematografi in druga zabavišča so bila prazna, ker je vse hotelo izrabiti izredno lepo in solčno vreme. Tudi Lado Kočar je hitel ven, na oddih po celotenskem trudu v tovarni. Izbral si je za svoj izlet Bled ter se od tam vrnil s turistovskim vlakom, ki prihaja na Jesenice ob osmih. Šel je nato proti domu na Savo, kjer se je ustavil pred kinom Radio nasproti tovarni. Tam se je pridružil svojim znancom, ki so tam stali v grupah. V bližini je stal tudi neki Bosanec, ali Dalmatince, kar do trenutka še ni natanko ugotovljeno ter prišel z izizvajanjem. Zasmehoval je Slovence in blatil vseprek. To pa Ladotu ni bilo všeč, zato se je postavil ter branil svoj slovenski rod.

Bosanec pa je bliskoma potegnil stilet ter Ladota zabodel v trebuh. Tovariši so bili nad tem groznim činom tako osupli, da se v prvem hipu niti zavedali niso, kaj se je pripetilo. Kočar je zavpil, nato pa sam stekel proti tovarniški bolnišnici, mimo svojega doma v mojstrovski hiši. Prišel pa ni daleč, kajti že pred Stravosovo hišo v Grobljah se je zgrudil na tla ter jel klicati na pomoč. Ko je prihitel njegov oče, tovarniški mojster g. Rudolf Kočar, ga je umirajoči Lado še spoznal ter parkrat s slabotnim glasom zaklical: Ata, ata. Nato pa umolknil ter po par trenutkih izdihnil. Prenesli so ga na dom k starišem ter položili na mrtvaško posteljo, kjer trenutno čaka komisijskega oglada, ki bo nadaljno odredil.

Vse Jesenice se nahajajo pod utisom strašnega zločina in sočustvujejo s težko prizadetimi stariši. Bil je vesel fant in navdušen sportnik, ki se je posebno pri jeseniškemu nogometu trajno udejstvoval. Pogreb bo v sredo popoldne na jeseniški pokopališču.

S tem pa nedeljska jeseniška kronika še ni končana. Dogodil se je še drug zločin. Ko so se proti večeru izletniki z Golice vračali, se je zdelo, da so prav vse ključavnice potrgali po golističnem poboju. Med temi izletniki je bil tudi Albert Lazar, tovarniški delavec in sin mizarjskega mojstra na Savi. Veselil se je prekrasne izleta ter pozno popoldne prišel do znane Kopsarjeve gostilne pri Sv. Križu, kjer se je vršila gasilska veselica. Lazar se je v tej go-

stilni ustavil ter se hotel pokrepati od celodnevne naporne hoje. Brez vsakega povoda pa ga je nenadoma napadel neki K. ter ga udaril s kolom po glavi. Ko se je Lazar onesveščen zgrudil na tla, mu je pa še z nožem zadal sunek v rebra. Težko ranjenega Lazara so prepeljali na njegov dom v Kurjo vas. Ako ne nastanejo kakšne komplikacije, je upati, da bo 24 letni mladenci okrevati.

Koledar

Torek, 20. maja: Bernardin Seneški. Zadnji krajec ob 17.22. Herschel napoveduje lepo.

Osebnostne vesti

— Duhovniške vesti. Umeščeni so bili 19. t. m.: Matej Rihar, župnik in dekan v Smarinem pri Litvi na župniji Kamnik; Franc Zabret, stolni vikar v Ljubljani, na župniji Kovor pri Trzinu; Anton Gornik, kaplan v Radovljici, na župniji Smartno pri Litvi.

— Francoski konzul g. Emanuel Neuville se je včeraj povrnil z dopusta in prevzel vodstvo konzulata.

— Himen. V nedeljo, 18. maja, se je poročil v Mokronogu g. Vene Vidmar, konceptni uradnik politične ekspoziture v škofiji Loka z gđ. Drago Koželjevo iz ugledne mokronoške rodbine. Iskrene čestitke!

— Poroka. V nedeljo 18. maja se je poročil v Ribnici g. Janez Petek z g. Anico Pucelj iz ugledne družine Puceljnov iz Gorice vasi, Caštitamo!

— Promocija. V sredo 21. t. m. bo na tukajšnji univerzi promoviran dipl. pravnik g. K. Št. Janko iz Gorice za doktorja prava.

— Iz vojaške službe. Z ukazom Nj. Vel. kralja so imenovani za načelnika občnega oddelka inženjerskega poveljstva inž. polkovnik Dušan Božič; za poveljnika 2. bat. 1. pionirskega polka inž. major Vekoslav Cener; za poveljnika 1. bat. 2. pion. polka inž. major Vladimir Celestina; za poveljnika 3. bat. 1. pontonirskega polka inž. major Oskar Kirbbaum; za poveljnika 2. bat. 2. pont. polka inž. major Miran Šarč; za vršilca dolžnosti poveljnika bat. golobje pošte peh. kap. I. razr. Erh Šrajbah; za referenta inž. poveljstva dunavske div. oblasti inž. polkovnik Adolf Heilman; za referenta inž. poveljstva jadranske div. obl. inž. podpolkovnik Vladimir Babič in za poveljnika 1. bat. 5. pešp. peh. major Viktor Hengl. — Prevedeni so za vojnega pilota zrakoplovni poročnik Vinko Bulat, do sedaj diplomirani pilot in za diplomirane pilote peh. narednik Stanislav Kocijančič ter pehotna podnarednika Konrad Znidarič in Edvard Bamfič.

— Iz sodne službe. Službene novine od dne 16. maja objavljajo ukaz Nj. Vel. kralja, s katerim so med drugimi napredovali v višjo skupino in sicer v 4. skup. 1. kat. dr. Josip Černer, sodnik okr. sodišča v Sv. Lenartu v Slov. Goricah; v 4. skup. 1. kat. pa Jakob Božič, sodnik okrož. sodišča v Celju in Milan Tomine, sodnik okr. sodišča v Slovenjgradcu ter v 5. skup. 1. k. Janko Müller, sodnik okr. sodišča v Konjicah, Franjo Stancanec, sodnik okr. sodišča v Ptuj in dr. Franjo Mohar, sodnik okr. sodišča v Ložu. — Upokojen je peh. narednik-vodnik 53. pešpolka na službi v poveljstvu pehote savske divizijske oblasti, Ferdinand Pristovski.

Mala kronika

★ Knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Spomenica ob dvajsetletnem škofovskem jubileju. — Velikansko delo je izvršil že v prvih dvajsetih letih svojega škofovanja naš nadpastir med slovenskim ljudstvom. Ob osmidesletnem jubileju je prav, da pogledamo v preteklost in se s hvalečnim srcem spomnimo vsega, kar nam je božja Previdnost naklonila po njegovem nesebičnem in požrtvovalnem delu. Spomenica kratko in točno opisuje njegovo ogromno delo, kolikor se vidi na zunaj. Kdor hoče vsaj deloma spoznati, kaj pomeni škof dr. Jeglič za naše ljudstvo, se mora seznaniti z vsebino Spomenice, ki se dobi v Jugoslovanski knjigarni in pri Njemanu izvod po Din 12.

★ Slehrni zavedni Slovenec se bo v teh dneh spomnil 80letnega jubileja knezoškofa dr. A. Jegliča s tem, da bo v znak ljubezni do neustranjenega narodnega boritelja poklonil dar v Jegličev sklad. Darove sprejema Knezoškofski ordinariar kakor tudi uredništvo »Slovenca«.

★ Vodovod občine Laško. Kakor že znano, je občina Laško l. 1928. zgradila vodovod iz Ogeč pri Rimskih toplicah. Dne 5. t. m. se je vršila kolavdacija in ugotovila, da vodovod brezhibno funkcionira. Do tukaj je stvar v redu. Ni pa v redu poročilo v »Jutru« z dne 8. t. m., ki iz-gleda, kakor da bi občina Laško za zgradbo vodovoda ne bila prejela podpore, ki so ji bile baje obljubljene. Kolikor nam je znano, je bivši Ukrajini zastop dal podpore v znesku 250.000 Din, bivša Ukrajina blagajna 15.000 Din in zdravstveno okrožje 50.000 Din, torej skupaj 315.000 Din, kar je že nekaj. Tudi oblastna skupščina je sklenila, da bo dala po možnosti podporo. Sedaj je stvar banske uprave, da po možnosti izvrši sklep ob-lastne skupščine. Toliko v pojasnilo.

★ Avtomobilna zveza kočevje-Loški potok. Kočevje. Občine kočevskega okraja so danes v večji deputaciji zaprosile bansko upravo za avtomobilsko zvezo Loški potok-Kočevje. Sedem občin zastopanih je obrazložilo nujno potrebo take zveze baš radi dejstva, da je vsa politična in davčna uprava prenešana v Kočevje. Železniška zveza je pa skrajno neugodna. Banska uprava je deputaciji takoj ugodila. Družba Zbašnik prične z redno vožnjo v četrtek 22. maja. Odhod iz Loškega potoka ob 4.30. Iz Velikih Lašč je pa zveza do Zlebiča itak do- slej! Predlavlstvo je banski upravi zelo hval- ležno.

★ Pozdrav vladiki. Za mešani zbor zložil St. Premrl. Ta efektna skladba bo izborna služila za slavnostni jubilej 80 letnice našega nadpastirja knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča. Zelo porabna je ta himna tudi za sprejem škola ob priliki birmovanja ali kanonične vizitacije. V »Prosvetnem vestniku« se priporoča skladba »Ob škofovi zlati maši«. G. Premrl ni zložil pod tem naslovom nikakršne pesmi. Tu je mišljena skladba »Pozdrav vladiki«, ki se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani za ceno 3 Din.

★ Otvoritev javne brzojavne službe. Pri železniških brzojavah v Smarju pri Jelšah, Me-stinju in Rogasli Slatini je bila 15. maja otvor-jena javna brzojavna služba.

★ Razpisana je pogodbeni pošta v Oplotnici (l. reda). Jamčevina 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 11.800 Din, doklada 5900 Din, za brzojav 240 Din, za nadziranje pomožne pošte 360 Din in pa nagrada za selsko dostavo 1248 Din. Prošnje s prilogo naj se pošiljajo na dravsko pošto in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani do 31. maja 1930.

★ V Službenih novinah od 16. maja je ob-javljen »Zakon o draginskih dokladah častni-kov, vojnih uradnikov, podčastnikov in gojen-cev vojnih akademij« in »Zakon, s katerim se ustanavlja odlikovanje kolajna za pospeševanje kmetijstva«. Zakon-predviduje tri vrste te ko-lajne in sicer bronasto, srebrno in zlato.

★ Natečaj. Vojni akademiji je potreben po 1 stalni vojni profesor, in sicer za fiziko, za ke-mijo, za nemški jezik, za madžarski jezik, za ita-lijansko, za botaniko in zoologijo in za zgodo-vino Srbov, Hrvatov in Slovencev ter za splošno zgodovino. Za označena mesta lahko konkurirajo gimnazijski-realni ali vseučilišni profesorji cele kraljevine, ne glede na to, ali so še aktivni ali že vpokojeni. Prošnje je vpslati »Upravi vojne akademije v Belgradu« do 10. avgusta t. l. Po-goji so razvidni iz službenega vojnega lista od 15. maja t. l., ki so na razpolago pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh orožniških postajah.

★ Dva tisoč vran ustrelili. Belgrajski lovci so imeli preteklo nedeljo nenavadno bogat plen. Ustrelili so v teku nekaj ur okoli dva tisoč vran. Lov se je vršil v znamenju nagrad. Prvo nagrado, lepo lovsko puško, je dobil g. Djura Frank, ki je ustrelil največ vran — 127 komadov.

★ Vreme v državi. V Ljubljani je deževalo. Barometer je kazal 757,7 mm, termometer največ 15°C, najmanj 13,6°C, vetra ni bilo. — V Mari-boru je bilo zelo oblačno, barometer je kazal 758,6 mm, termometer 12 do 20°C, veter severo-zapadni. — V Zagrebu je deževalo, barometer 757,8 mm, termometer 13 do 22°C, veter južno-vzhoden. — V Belgradu je deževalo, barometer 756,9 mm, termometer 13 do 17,8°C, vetra ni bilo. — V Sarajevu je vladalo lepo, mirno, solčno vreme, barometer 758,9 mm, termometer 5 do 17°C. — V Splitu je bilo nebo oblačno, baro-meter 757,1 mm, termometer 16 do 25,3°C, veter vzhodno-severovzhoden. — V Mostaru je bilo mir-no, oblačno vreme. — Na Rabu mirno, oblačno, najmanjša temperatura 17°C. — Na Visu je bilo oblačno, termometer najmanj 12°C, veter severo-vzhoden.

★ Lud. Černe, Ljubljana, Wolfova ulica 3, priporoča za birmance prvovrstne ure, zlatino in srebrnino po najnižjih cenah.

★ Za ubogo mater z dvojčki je prejela naša uprava naslednje darove: Neimenovani 20 Din, neimenovana gospa iz Maribora 50 Din, g. Jos. Turk v Ložu 10 Din, neimenovani iz gostilne Maček 50 Din, neimenovani 30 Din, skupaj 160 Din, kateri znesek smo odposlali na njen naslov na Brezovico pri Ljubljani.

★ Pozor trafikant! Po naredbi Uprave drž. monopolov, čl. 10 z leta 1928 mora imeti vsak maloprodajalec monopolskih predmetov, tudi pa-pirčke tvornice »Golub« v zalogi. Vsi veleza-ložniki tobaka so obvezani, da imajo vedno te vrste papirčkov za maloprodajalec na razpolago. Glav-na zaloga papirčkov »Golub« za dravsko bano-vino se nahaja v Ljubljani, Breg 20, pri g. Jakobu Mandilu. Odbor Udruženja tobakaških trafikantov Vas poziva, da se izognele sitnosti, si takoj na-baviti te vrste papirčkov.

★ Zaloga šolskih knjig in učil dravske ba-novine v Ljubljani — pisarna se je preselila iz Gradišča 4 v šentpetrsko vojašnico, vhod iz Li-pičeve ulice, nasproti Dečjemu domu. Telefonska številka 24-56.

★ Vsaka težja bolezen, nezgoda ali smrt zahteva velike denarne žrtve. Teh pa se ubra-nite, če ste član podporne družstva »Providen-tia« v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 5-II, ki nudi trgovcem, obrtnikom, drž. uradnikom, posestni-kom in drugim samostojnim osebam visoke da-jatve. Prosta izbira zdravnikov, prospekti proti pošiljati 3 Din v znakmah.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Zaprtlo.

Opera: Dolarska princesa. Red D.

Univerzitetna zbornica: Predavanje prof. Les-fontaines-a o geografskih panorami Francije. Ob 6. Unionska dvorana: Skioptično prclav. Otta Luttra: »V zložitnem čolnu skozi Avstrijo in Jugo-slavijo«. Ob 8.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in Mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

★ Pevski zbor ljubljanske Grafike je zelo dobro poznan širom Dravske banovine. Z vsa vestnostjo in lepimi umetniškimi uspehi goji pevski odsek Grafike pod vodstvom svojega zborovodje prof. Gröbminga umetno in narodno pesem. Pev-skemu zboru se je pridružil sedaj še orkester Gra-fike, katerega ravno tako vodi prof. Gröbming. Oba zbor in orkester bosta nastopila na koncertu v po-nedeljek, dne 26. maja ob 20 v dvorani Filharmo-nične družbe. Predprodaja vstopnic od petka dalje v Matični knjigarni.

★ Stanovanjski urad K. ljubljanskega jubi-lejnega velesejja ponovno opozarja in uljudno na-proša vse, ki bi mogli za čas jubilejnega velesejja, to je v dneh od 29. maja do 9. junija 1930 ali tudi samo za nekaj večerov dati proti plačilu na raz-polago prenočišča, da javijo takoj svoj naslov mest-nemu ekspeditu, Mestni trg 27-III, soba št. 50, ali pa ravnateljstvu velesejja. Ker se zbere v teh velesejjskih dneh v Ljubljani na tisoče tujcev, ka-tere moramo sprejeti z največjo gostoljubnostjo pod svojo streho, naj bodo prijave kolikor mogoče šte-vilne.

★ Gostilnam in kavarnam. Mestni magistrat ljubljanski opozarja vse lastnike gostilniških, ka-varniških in točilnih obratov na naredbo št. 253, o sanitarni obrt. kontrolni davščini, razglašeno v Uradnem listu dravske banske uprave z dne 19. aprila 1930 št. 52-30. Po § 4 cit. naredbe so bili vsi lastniki zgoraj navedenih obratov dolžni, pri-javiti mestnemu magistratu ljubljanskemu svoj lastni promet na podstavi ugotovitve potopenega vina v letu 1929. To prijavo je bilo podati v 14 dneh od dne, ko je bila naredba razglašena v Ura-dnem listu kraljeve banske uprave, torej do 8. maja 1930. Mestni magistrat bo vsem lastnikom prej navedenih obratov, ki ne bodo podali svojih prijav do najkasneje 31. maja t. l., predpisal sanitarno obrtno kontrolno davščino na podlagi uradnih pri-pomočkov. Zoper take predpise pa nimajo dotični davčni zavezanici pravice do pritožbe.

★ Izvoščkom in prevoznikom. Mestni magi-strat ljubljanski opozarja vse izvoščke, prevoznike itd., ki posedujejo osebne avtomobile, s katerimi obrtoma prevažajo osebe na naredbo št. 254, raz-

KONCERT

26. MAJA 1930. GRAFIKE V FILHARMON. DVORANI

V ponedeljek 26. t. m. ob 8 zvečer nastopi v filharmon. dvorani grafični moški zbor in orkester pod vodstvom dirigenta prof. A. Gröbminga s peštrim sporedom. Sodeluje barit. g. T. Petrovčič. Sedeži 10, 15, 20, stoj. 5 Din. Predprodaja v Matici.

glašeno v Uradnem listu dravske banske uprave z dne 10. aprila 1930 št. 52-30, po kateri so ti avto-mobili podvrženi občinski davščini na vozila. Vsi posestniki takih avtomobilov morajo najkasneje do 31. maja t. l. predložiti mestnemu knjigovodstvu tehnične listke za svoje avtomobile, tudi v tem slu-čaju, če so bili dotični avtomobili že prijavljeni mestnemu knjigovodstvu. Mestni magistrat bo vse lastnike avtomobilov, ki ne bodo predložili do 31. t. m. tehničnih listkov, kaznoval z globo predvi-deno v § 9 Naredbe deželne vlade za Slovenijo z dne 4. januarja 1921, objavljene v Uradnem listu št. 19-5 od 17. jan. 1921.

★ Problem javnih stranišč. Zadnjič smo po-ročali, da je mestna občina določila večji znesek za popravilo, prireditve in novo gradnjo javnih stranišč. Ali tako, kakor preureja mestna občina javna stranišča, bi bilo pa le škoda vsakega de-narja. Pred straniščem v Zvezdi na primer gradijo delavci visok žid, ki bo zakrival stranišče. To javno stranišče prav gotovo ne spada v park sredi mesta, sedaj pa gradijo še žid pred njim. Seveda je tam neke javno stranišče potrebno, ali le malo srečne roke in bi se že našel kak skrit prostorček, na primer na nabrežju Ljubljanice. Prav tako je na poti stranišče sredi Krekovega trga. Če misli mestna občina graditi še nova stranišča, naj bo pri tem skrajno previdna pri izbiri prostorov, zakaj nič ne more javnih trgov in ulic bolj skaziti kot nesrečno postavljeno stranišče.

★ Slovensko planinsko društvo opozarja vse svoje člane in prijatelje ter ljubitelje vodnega sporta, na skioptično predavanje, ki bo drevi ob 20 v veliki dvorani hotela Union. G. Otto Lutter iz Grada nam bo predaval o svojih potovanjih v zložitnem platenem čolnu po rekah: Salzach, Steyr, Enns, Donavi, Muri, Dravi, Savi, Mrežnici ter Uni. Razkazal bo med predavanjem nad 100 krasnih skioptičnih slik. — Predprodaja vstopnic v društveni pisarni, Dunajska cesta 1 a-IV in zvečer od 7 dalje pri blagajni v Unionu.

★ Zalostne razmere v barakah na Prulah. Nekoč, neke je nekdo zapisal, da vladajo v ba-rakah na Prulah (prav za prav to niso niti ba-rake, ampak pravi »foglovi« iz desk) kar idilične razmere. Kakšna zmota! Ti ljudje, ki jih je reva, ščina prisilila v ta nemogoča bivališča, trpe prav grozno. Ne samo zaradi mraza, dežja in stanovanj-skih neugodnosti, temveč tudi duševno. Razni iz-gredi so tam na dnevnem redu. Policija je včeraj prejela dve ovadbi, kako je neka barakarska dru-zina napadla drugo in ji pobila čkna in cvetlične lonce. Vmes so padale psovke, ki jih ni mogoče zapisati. To je ena najhujših posledic stiske: ne-soglasje med ljudmi, izgredi in propast družin-skega življenja.

★ Dve nezgodi. Neznani motociklist, ki je vozil po levi strani, je na Kongresnem trgu po-dri na tla kolesarja Josipa Brleca, parketarja po poklicu. Brlec sicer ni bil resno poškodovan, tožil pa je o bolečinah. Motociklist mu je poškodoval tudi kolo, sebi pa pokvaril blatnik. Ko ga je Brlec vprašal za ime, ga je motociklist nahrulil in pobegnil. Tako napravi vsak, kdor si je svest lastne krivde. — 12letni dijak Milan Hercigonja se je igral na domačem dvorišču na Celovski cesti. Pri tem je padel in si zlomil piščal na levi nogi. Bil je prejeljan v bolnišnico.

★ Iz policijske torbe. Krojaškemu pomočni-ku Antonu Potušku je bila v delavnici v Vegovi ulici ukradena denarnica s 400 Din gotovine in raznimi dokumenti. — Mesar Jakob Smole je pri-javil, da mu je nekdo zmrnil v Putrihovi gos-tilni na Dolenjski cesti 2 krajci, vredni 360 Din. — O raznih drugih policijskih dogodkih in nezgo-dah v nedeljo je poročal že »Slovenski list«.

★ Stavbne nasvete, uarte za novogradnje in adaptacije. Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25/I. Telefon 25-80.

Novo mesto

Francoski krožek v Novem mestu je dne 16. t. m. otvoril v svojem prostoru v stari gimnaziji — čitalnico za svoje člane. Čitalnica bo odprta vsak dan od 5 do 7 zvečer, v ponedeljek, sredo, in petek za člane iz občinstva, v torek, četrtek in soboto za dijake. — V čitalnici bodo članom brezplačno na razpolago najmodernejše francoske revije. Razkoš-no opremljena »Illustration« nudi čitateljem poleg prelepega materiala, zanimivih slik tudi zelo zani-mive in poučne članke evropskega obzorja. Njena priloga »Petite Illustration« prinaša vse najnovejše komedije in drame, ki se igrajo v sodobnem Pa-rizu. Naše dame bodo gotovo najbolj zanimali modni časopisi: Femina, Nos Loisirs in Mode Pratique. V njih bodo imele priliko, neposredno zasle-dovati francoski okus, ki si je osvojil ves svet. — Za čitatelja, ki se zanima predvsem za kulturno in literarno življenje Francije, je Francoski krožek naročil revije: Culture Française, La Revue de France in La Quinzaine Critique. Za smeh in za-bavo pa bo skrbel »Le Rire«, poln francoskega hu-morja. — Francoski krožek v Novem mestu se ni ustrašil niti truda niti stroškov, samo da bi nudil svojim članom v čitalnici bogato izbero čtiva in upa, da si bo s čitalnico še tesneje privezal svoje stare člane in si pridobil tudi novih.

Cerhveni vestnik

Ljubljanska »Sodalitas« se snide v sredo, dne 21. maja ob 17 v Jugoslovanski tiskarni. Poročal bo g. dr. M. Dokler o mladinskih organizacijah. Predsednik.

Poizvedovanje

Izgubila se je od trgovine Šmalc do Fritscha temnordeča denarnica s 4000 Din gotovine (dva tisočaka, drugo stotaki). Pošten najditelj se na-proša najdeno proti nagradi oddati v trgovini Urbanc, Marijin trg.

Ali si zavedaš,

da ima že malenkostni prehlad lahko resna obolenja za posledico? Telo ne more vedno sam po sebi premagati provzročitelje bolezni, ki so vstopili v telo.

Ravnaj se po tem in vzemi

pravočasno

Aspirin[®]

tablete.

Pazi pa na to: vsak zavoj in vsaka tableta nosi Bayer-jev križ.

Maribor

Minister za gozdove in rudnike dr. Ko-

ročec se je v nedeljo popoldne vrnil v Beograd.

Iz kn. šk. dijaškega semenišča. Lep

spominski dan je bil v nedeljo v tujakšnjem Viktorinšču-Maksimilijanišču. Zjutraj je imela svojo

svojo slovesnost zavodova Marijina kongregacija »Brezmadežna«. Prevzvišeni knezoškof dr. Andrej

Karlin je sprejel 12 gojencev med člane, 12 pa med

kandidate dijaške kongregacije. Popoldne pa so

gojenci priredili glasbeno akademijo v proslavo

zlatomašniškega jubileja presv. Nadpastirja. Vse

točke izbranega sporeda so pod vodstvom prof. H.

Družoviča odpele in odigrali v splošno zadovoljnost

navzočega občinstva. Sedmošolec A. Fajdiga pa je

v lepem govoru čestital visokemu jubileju. Akademije

so se poleg prevzvišenega škofa udeležili

stolni prošt dr. M. Matek, gimnazijski ravnatelj dr.

Tominšek, prelat dr. Kovačič, mariborska duhov-

ščina ter bogoslovci in številni zastopniki staršev.

Ob zaključku akademije je spregovoril prevzvišeni

knezoškof, nato pa je povzel besedo gimnazijski

ravnatelj dr. Tominšek, ki je v imenu vseh navzo-

čih čestital gojencem na lepem uspehu, prevzvi-

šenemu knezoškofu pa je izrekel najprisrčnejša vo-

dičja in čestitke k zlatomašniškemu jubileju, ki bo

sicer šele 27. julija, ki so ga dijaki že sedaj prosla-

vili, ker odidejo kmalu na počitnice. Akademija

bo ostala vsem udeležencem v prijetnem spomi-

nu, dijakom pa naj bo pobuda za nadaljnje delo

in izobrazbo.

Seja občinskega sveta bo v četrtek, dne

28. t. m. v mestni posvetovalnici ob 18. Na dnevnem

red: poročilo predsedstva, predlogi in vprašanja,

poročila posameznih odsekov.

Iz vojaške službe. V Prištino je premie-

ščen podpolkovnik I. Pogačar od tujakšnjega

32. topniškega polka. Podpolkovnik Pogačar si je

tekotem svojega bivanja ter službovanja v Mariboru

pridobil med mariborskimi občinstvom tople sim-

patije in vsestransko spoštovanje. Izredno živahno

delavnost je razvijal podpolkovnik Pogačar v tu-

kajšnjem kasačkem društvu, ki bo vnetega in de-

lavnega odbornika zelo pogrešalo. Ob odhodu iz Ma-

ribora želimo, da bi g. podpolkovnik zapustil ob-

dravsko prestolico s kar najlepšimi spomini ter da

bi tudi na svojem novem službenem mestu mogel

svoje vojaške vrline in sposobnosti uspešno uve-

čjaviti.

Dokazi brezposelnosti. Od 11. do 18.

maja t. l. je iskalo dela pri tujakšnjih Borzi dela

148 oseb, in sicer 100 moških in 48 ženskih; 114

službenih mest je bilo prostih; delo je dobilo 78

oseb; 5 oseb je odpotovalo, 58 pa jih je odpadlo.

Od 1. januarja do 18. maja je iskalo dela 3303 oseb;

prostitih službenih mest je bilo 2205, delo je dobilo

1599 oseb; 240 jih je odpotovalo, 878 pa odpadlo.

Osrednji odbor prosvolnih društev

franciškanske župnije obvešča občinstvo, da se

prijave za romanje v Marijino Celje z izletom na

Dunaj zaključijo s 1. junijem.

V dravске valove... Nočni čuvaj pri

lesni tvrdki Vesnaver Josip Kranjc je v nedeljo

proti polnoči naznanil službojočemu stražniku na

Meljski cesti, da je pred dobro uro o priliki vrše-

nja njegove službe videl iz dvorišča pri Vesnaverju,

da stoji na splavu ob dravskem bregu neki mo-

ški, ki se je slačil; ker se mu je zdelo vsa stvar

nekako sumljiva, je šel k splavu ter ga vprašal,

kaj dela v nočni uri na splavu, naka mu je le ta

odgovoril, da se namerava kopati. V naslednjem

trenutku pa se je neznanec že pogнал v vodovje

ter v njem izgubil. Na splavu se je našla moška

obleka, kloбок ter par čevljev. V obleki ni bilo

nobenih listin. Včeraj dopoldne pa se je oglašil na

policiji postrežek Franc Cvenk, ki je mogel ome-

njeno obleko spoznati kot last svojega sestanovaleca

60 letnega čevljarkega mojstra Stefana Vojvodje iz

Barvarske ulice 5. Vzrok dejanja ni znan.

Na delovnem trgu. Preko tujakšnje po-

sredovalnice dela dobijo zaposlitev: 4 viničarske in

majarske družine, 12 hišpcev, 5 pastirjev, 2 vrt-

narja, 2 opekarska mojstra, 1 cementar, 1 lončar,

1 kovač, 2 slaščičarja, 1 mesar, 2 kuharja, 2 vrt-

narja, 1 strojnik, 1 trg. potnik, več učencev (zdr-

narske, kleparske, kovaške, sodarske, čevljarke,

krojaške, pekarske in slikarske obrti), 20 kuharic,

29 služkinj, 2 sobarici, 1 vzgojiteljica, 1 gospodinja,

3 tovarniške delavke, 1 plačilna natakarica, 1 pe-

rica, 1 hotelska sobarica ter več služkinj.

Ptu

Izlet. Majniški izlet so pod vodstvom svo-

jega razrednika napravili semkaj dijaki drugega

razreda mariborske gimnazije in učenci osnovne

šole iz Središča in sv. Marjete. Najprvo so si

ogledali Mitrov tempel na Hajdin, nato muzej in

grad in druge znamenitosti ter ustanove mesta.

Grob. V 63. letu starosti je podlegel sušici

Valentin Taferner, železniški mizar. Pokojni je bil

rojen v št. Stefanu v Labodski dolini, pokopan pa

v soboto popoldne. Naj počiva v miru!

Naše opozorilo je g. Linniger vzel takoj na

znanje, dal že obrabljeni avtobus v pokoj in dal

v promet krasen nov avtobus, ki je naravnost v

ponos nam, njemu in prometu. Vsa čast!

Magistratna ura na glavnem trgu dobro

funkcionira, vendar pa imamo še eno prošnjo

gospodu županu, namreč da bi bila ura ponoči

razsvetljena. Naš Ptuj je mesto, v katerem je dan

ta dnevno mnogo tujcev in izletnikov.

Celje

† Pater Otokar Cejan

O polnoči med 18. in 19. majem je v celjskem kapucinskem samostanu umrl častljivi starček, vzorni sin sv. Frančiška in ljubezniv sobrat o. Cejan. Dne 25. januarja je bil in zdrav in veder stopil v 88. leto življenja. Sedaj pa je roka božje pravičnosti nenadoma in skoro nepričakovano segla po dela in uspeha bogatem življenju. Majhna rana na nogi je bila vzrok njegove smrti.

Pokojni pater Otokar je bil rojen v Vrtojbi pri Gorici. Po končanih srednješolskih študijah se je hotel posvetiti posvetnemu duhovskemu pastirskemu poklicu. Toda v bogoslovju je moral trpeti radi svojega odločnega slovenskega mišljenja. Ko je nekdo na sprehodu odločno zavrnil družbo nadutih avstrijskih častnikov, ki se je hotela norčevati iz črnih sukenj bogoslovcev, je moral na vladni pritisk zapustiti bogoslovje. Odločil se je za službo v redu sv. Frančiška. Kot dolgoleten duhovnik je pastiral v Gorici, v sv. Križu pri Gorici. Bil je ljubljeneč svojega ljudstva.

Po vojni je moral pater Otokar zapustiti Gorico ter se zateči k bratom v Jugoslavijo. Kot redovnik celjske kapucinske hiše in senior jugoslovanske kapucinske province je ves čas svojega bivanja v Jugoslaviji porabil za dušno pastirstvo in molitev. Njegova vesela narava pa ga vse do zadnjega ni zapustila. V svojem redu je užival vsesplošno spoštovanje.

Pogreb bo danes 20. maja ob pol 5 popoldne izpred kapucinske cerkve na celjsko okolisko pokopališče.

Have anima pia!

Odlikovanja poštinih uslužbencev.

V nedeljo 18. maja t. l. je zastopnik dravskega poštnege in brzojavnega ravnanjstva višji pristav g. Josip Stukelj na svečan način izročil odlikovanja nekaterim tujakšnjim poštinih uslužbencem. Odlikovani so bili: z redom sv. Save V. stopnje upravniki pošte v Celju g. Anton Boc ter uradniki gg. Vengust, Josip Savelli, Ivan Gams ter Mirko Hočevar; z zlato kolajno uradnici gni. Mihaela Horvat in Marija Bizjak; s srebrno kolajno pa poduradnika gg. Andrej Dolenc in Ivan Ocvirk. Isti dan popoldne se je odcepil g. Stukelj s celjskimi odlikovanci v Zalec, kjer je predal red sv. Save V. stopnje tamkajšnji poštni upravni Franji Drakulič.

Prostovoljno gasilno društvo v Školji vasi pri Celju priredi v nedeljo 25. maja, v slučaju slabega vremena pa na praznik Vnebohoda 29. maja ob 2 popoldne tombolo z ljudsko veselico. Cisti dobiček je namenjen kritju dolga za nabavo motorne brizgalne in nabavo novih čevl. Obisk te prireditve priporočamo tudi Celjanom.

Iz celjske bolnišnice: Semkaj so pripeljali 37 letno Pavlo Lampret iz Gaberja. Zastrupila se je z octovo kislino. Njeno stanje je težko. — Dne 18. maja je umrla 34 letna Neža Gorican iz Vranskega. — Včeraj je izdihnil 23 letni posestnikov sin Franc Sakš iz Smarja pri Jelšah. N. p. v. m.!

Občni zbor celjskih trgovskih nastavljenecov bo v Narodnem domu v četrtek dne 22. maja ob 8 zvečer. Dnevni red je običajen. Po občnem zboru predava predsednik mariborske podzveze g. Petejan o pravkar zelo važnem vprašanju nameštenskih pravic po osnutku novega obrtn. zakona.

Jesenice

Nezgod. Tovarniški delavec Jože Gašperin, ki je zaposlen v Martinarni, je v petek zjutraj neposredno pred končanim sihtom še potisnil v martinarno voz z železjem. Pri tem pa se je spodtaknil in prišel med kolesa težkega voza. Le srečnemu slučaju in prisotnosti duha je pripisovati, da je Gašperin ostal še pri življenju, kajti le malo je manjkalo, da mu niso šla kolesa čez prsa. Tako pa mu je nogo precej zmečkalo in nalomilo kosti.

Smrt. V nedeljo zjutraj je umrla na Savi 17 letna Rozka Slibar, hčerka mizarskega majstra g. Slibarja na Savi.

Murška Sobot

30 letni starec operiran. V tujakšnji bolnici leži neki 30 letni Mihael Kličan iz Sebedovca, ki se je moral na stara leta podvreči operaciji. To mu je bilo tem bolj neprijetno, ker dosedaj možakar ni skusil na sebi niti najmanjših bolezni. Ravno 40 let je bodil na sezonsko delo. O starih časih zna mnogo zanimivega povedati. Zelo rad govori zlasti o vinski kopljici, ki jo je srkal v mladih letih. Sedanja vina se baje ne dajo primerjati z njo.

Velik požar. Hišo Franca Barborič v Bodoncih je zadela velika nesreča. Ob zadnji nevihti je v njo treščilo. Plamen je namah objel vso domačijo in jo je do tal upepelil. Zgorel je tudi en bik in več svinj, kakor tudi sosedov voz, ki si ga je Barborič za nekaj časa izposodil.

Osebnost. V soboto, dne 17. t. m. se je zaročil g. Milan Ferjan, učitelj z gđ. Mancico Barbarič. Mladima, ki uživata v Soboti veliko priljubljenost, želimo obilo sreče.

Uspešni krojni tečaj. V petek se je zaključil brezplačni krojni tečaj, ki ga je priredila družba »Singer«. Tečaj je izredno dobro uspel. Obiskovalo ga je 29 udeleženk. Med temi je bilo več takih, ki šivalnega stroja še nikdar niso imele v rokah, v teku nekaj dni pa so tako napredovale, da so znale sešiti vsakovrstne obleke. Tečaj je zelo spretno vodila gđ. Angela Zupanc iz Ljubljane. Za priredbo tečaja ima največ zaslug g. Jožef Brumen, trgovec.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 8 zvečer

Torek, 20. maja: Zaprt.

Sreda, 21. maja: PUSTOLOVEC PRED VRATI.

Red E.

OPERA

Začetek ob 8 zvečer

Torek, 20. maja: DOLARSKA PRINCESA. Red D.

Sreda, 21. maja ob 15: DVE MARIČKI. Mladinska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Torek, 20. maja ob 20: NA FRONTI SESTRE

ŽIVE. Kuponi.

Sreda, 21. maja: Zaprt.

Iz društvenega življenja

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani vabi člane in članice kakor tudi prijatelje kolesarskega sporta, da se udeležijo v nedeljo 25. t. m. izleta h kolesarskim dirkam društva »Zarja« Zg. Kašelj, ki jih priredi s startom in ciljem pri gostilni Fr. Anžur, Vevče. Odhod točno ob pol 3 popoldne iz Ljubljane izpred društvene pisarne, Karlovska cesta 4.

Odpiranje in zapiranje trgovin in obrtov

C. Ob praznikih.

Clen 33. Ob državnih praznikih mora počivati delo v trgovinskih in obrtnih obratovalnicah: a) ves dan: 1. na dan ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev (1. decembra); 2. na rojstni dan Nj. Vel. kralja (17. decembra); b) v času med slovesno službo božjo, a največ 2 uri, po odredbi prvostopnega obče-upravnega oblasti: 1. na Vidov dan (28. junija); 2. na dan vseslovanskih apostolov Cirila in Metoda.

Clen 34. Prav tako morajo biti trgovinske in obrtne obratovalnice zaprte ob teh verskih praznikih, v kolikor niso določene izjeme s to naredbo, in sicer: a) ves dan v bisk. ljubljanski in mariborski oblasti: 1. na Novega leta dan (1. januarja); 2. na dan sv. Treh Kraljev (6. januarja); 3. na vel. petek v srezu murskosoboškem; 4. na dan sv. Rešnjega Telesa; 5. na dan Vseh svetnikov (1. novembra); 6. na božični dan (25. decembra); v čabarskem okraju: a) za katolike: 1. na prvi dan božiča; 2. na novega leta dan; 3. na Telovo; 4. na dan Vseh svetih, b) za pravoslavne: 1. na prvi dan božiča; 2. na bogojavljenje; 3. na dan sv. Save; 4. na vel. petek; 5. na spasov dan; b) popoldne za bisk. ljubljansko in mariborsko oblast: 1. na praznik sv. Jožefa (19. marca) z omejitvijo, da to ne velja za Prekmurje; 2. na praznik vnebohoda; 3. na dan sv. Petra in Pavla (29. junija); 4. na praznik Marijinega vnebovzeta (15. avgusta); 5. na praznik Marijinega brezna. spočetja (8. dec.); v čabarskem okraju: a) za katolike: 1. na Spasovo; 2. na dan sv. Petra in Pavla; 3. na veliko Gospojnico; 4. na brezna. spočetje Marijino; 5. drugi dan božiča; 6. drugi dan Vel. noči; 7. drugi dan binkošti.

Clen 35. Določbe, čl. 27, 28, 30, 31 in 32 veljajo analogno tudi za praznike izven bisk. božični dan.

Clen 36. Mesarskim mojimstvom je prepovedano ob nedeljah in praznikih, navedenih v prejšnjih členih te uredbe, vsako klanje živali in perutnine v času, dokler so bratovallnice odprte, razen če gre za zakol v sili.

Č. Obče odredbe.

Clen 37. V času, predpisanim za zapiranje obratovalnic, morajo biti zaprti vsi vhodi v prostore, ki so določeni za promet s strankami. Stranke, ki so v tem času še v obratovalnici, morajo biti postrežene. Lastniku obratovalnice in njegovim rodbinskim članom je dovoljeno bivati in delati v obratovalnici tudi v času, ko je za promet s strankami zaprt.

Clen 38. Če se opravljajo v enem lokalu ali v dveh ali več lokalih, ki so med seboj v zvezi, posli različnih vrst, za katere je s to uredbo določen različen delovni čas, veljajo za take obratovalnice strožji predpisi. Isto velja tudi za primer, da je katerikoli v čl. 37 in 38 navedenih praznikov v nedeljo.

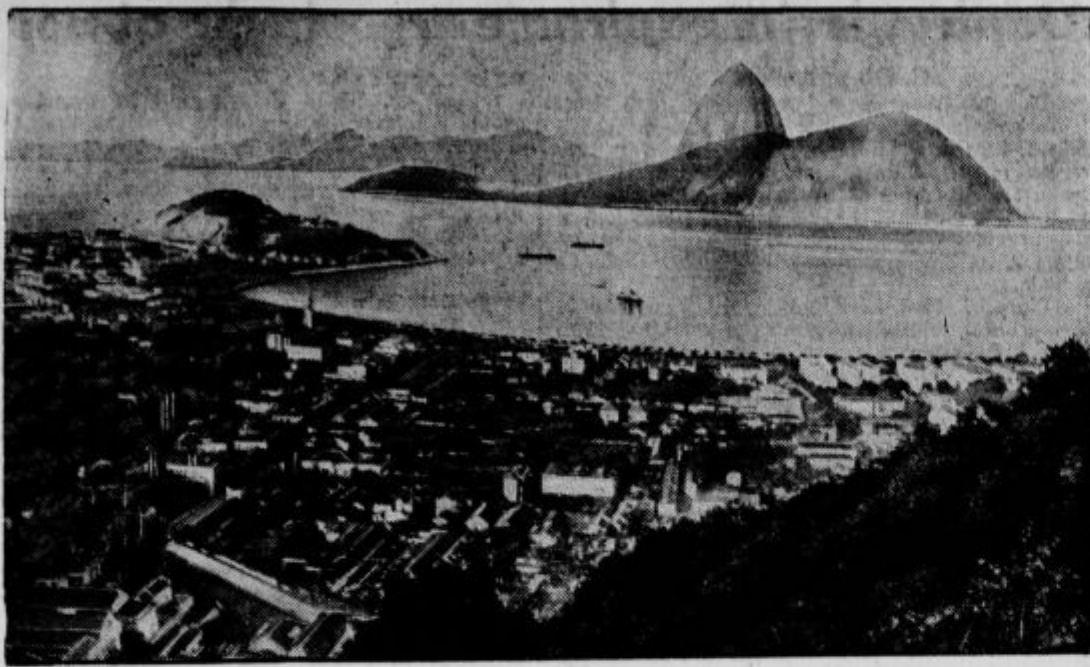
Clen 39. Za trgovinske obratovalnice se smatrajo po tej naredbi tudi zadržne obrtne in indu-

Belgrajska borza. Iz poročila belgrajske borze za leto 1929. posnemamo, da je znašal lani njen devizni promet 1812 milj. Din napram 2143 milj. v letu 1928. Znanjšal se je torej za 15,5%. Poročilo navaja za to kot vzrok dejstvo, da lani inozemstvo potrebnih količin deviz ni nabavljalo na domačih borzah ampak naravnost od Narodne banke. Promet v vojni škodi je nazadovao od 1936 milj. nominalne na 849 milj., torej za celih 56%. Razlog za to nazadovanje je iskati deloma v specielni tehnični poziciji na borzi, nadalje v stabilizaciji tečaja. Promet v delnicah je narastel od 25 na 26 milj. Din, največ ga je bilo v delnicah Narodne banke. Blagovni promet je lani znašal (v oklepajih podatki za 1928): pšenica 394.000 met. stotov za 83,9 milj. Din (294.000 m. st. za 82,6 milj.), koruza 136.000 (604.000) st. za 25,4 (154,5) milj. Din, oves 13.000 (32.000) st. za 2,4 (7,4) milj., ječmen 5000 (16.000) st. za 0,8 (3,7) milj. itd. Skupno je znašal blagovni promet 575.000 (1.080.000) stotov za 121,3 (265,5) milj. Stavimo borznih članov je padlo od 266 na 248. Napredek izkazuje borzno razsodilno, ki je lani razpravljalo v 217 sporih (1928 119), sporna vrednost pa je znašala 7,6 milj. Din napram 5,55 milj. v letu 1928. Preostalo pa je 20 (14) sporov. Pri volitvah je bil za predsednika borze ponovno izvoljen dr. Vojislav Marinković.

Knjigovodski tečaj za obrtnike v Kaplji pri Vranskem. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v mesecu juniju v Kaplji pri Vranskem knjigovodski tečaj za obrtnike in pomočnike. Pouk se bo vršil ob nedeljah (pričetek 1. junija) dopoldne od 9 do 13 ter 1 dan med tednom od 14 do 17. Pozivamo obrtnike in pomočnike tega okoliša, ki bi želeli obiskovati tečaj, da se nemudoma s polnim naslovom prijavijo neposredno Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani ter obenem pošljejo pristojbino, ki znaša za mojstre 50 Din, za pomočnike 25 Din. Prijave je poslati najkasneje do 26. maja 1930. Prijavljeni dobe podrobnejša pojasnila pismeno.

Knjigovodski tečaj za trgovce in trgovske pomočnike v Mariboru. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v Mariboru v mesecu juniju knjigovodski tečaj za trgovce in trgovske pomočnike predvsem mariborskega okoliša. Tečaj se vrši po tri dni v tednu (od 14 do 17). Pristojbine za trgovce po 50 Din, za pomočnike po 25 Din. Prijave je poslati neposredno Zavodu PO Zbornice za TOI v Ljubljani najkasneje do 24. maja 1930. Podrobnejše podatke in obvestilo o pričetku pouka dobe prijavitelci pismeno.

Stavbna družba, d. d., Ljubljana. Iz poslovnega poročila za 1929 je posneti, da je družba imela nekoliko manj dela, ker so se gradile večinoma samo manjše stavbe. Dobro pa je bila zaposlena opekarna, kakor je

Pogled na Rio de Janeiro, prvi cilj »Grofa Zeppelina«, ki se je v nedeljo dvignil na pot v Južno Ameriko.

Pregled konferenc Male antante

Koncem junija se bodo v Tatri na Štrbskem Plesu že enajstič sestali zunanji ministri držav Male antante na svoji redni letni konferenci. Te konference zunanjih ministrov so brez dvoma zelo važen činitelj. Na konferencah se pretresajo vsa vprašanja, ki se nanašajo na države Male antante, na njih se doseže sporazum z ozirom na tekoča politična vprašanja in se pretresajo tudi ukrepi, ki bi mogli ojačiti države Male antante. Pomen teh konferenc moremo najbolje spoznati iz kratkega pregleda dosedanjih konferenc.

Prva konferenca zunanjih ministrov držav Male antante se je vršila 27. in 28. avgusta leta 1922 v Pragi. To je bilo ravno pred začetkom akcije Društva narodov za sanacijo Avstrije in radi tega je Mala antanta pretresala srednje-evropske razmere in naglaševala potrebo skupnega nastopanja vseh držav, ki se udeležujejo sej Društva narodov. Na drugi konferenci v Sinaju od 27. do 30. julija leta 1923 so ponovno manifestirali za edinstvo Male antante, kot važnega činitelja solidarnosti in miru. Na tej konferenci so delegati držav Male antante ob priliki pretresavanja vprašanja madjarskega posojila ugotovili, da so pripravljene Madjarski pomagati, da prestane krizo, toda pod pogojem, da se dohodki posojila ne bodo uporabljali za ponovno oboroževanje. Konferenca se je sporazumela v pogledu praktičnih garancij, kakor tudi glede nastopanja proti Bolgariji in v pogledu odnošajev Male antante do Poljske in Grčije.

Naslednja konferenca Male antante se je vršila od 10. do 13. januarja leta 1924 v Belgradu. Zunanji ministri držav Male antante so na tej konferenci naglasili, da je Mala antanta pripravljena podpirati ono evropsko politično smer, ki ima na programu evropski mir, razne mirovne pogodbe in ki dela na konsolidaciji povojnega stanja. Z zadovoljstvom se je ugotovilo izboljšanje italijansko-jugoslovanskih razmer in sloga, kar se tiče bolgarskih in grških vprašanj. Se istega leta so se zunanji ministri Male antante zopet sestali, in sicer od 11. do 13. avgusta v Pragi. Na programu so bila vprašanja glede razorožitve, dogovori o garanciji posojil in razgovori o reparacijah. Od 9. do 11. maja naslednjega leta se je vršila peta konferenca Male antante v Bukarešti. Pretresali so posamezna vprašanja, ki se nanašajo na države Male antante in so ponovno naglasili, da gre delo Male antante za učvrstitev pojestnega stanja. Izraženo je bilo zadovoljstvo, ker je prenehala boljševiška akcija na Bolgarskem, obenem pa se je naglasilo, da države Male antante ne morejo dati svoje ga pristanka za povečanje bolgarske vojske. Šestič so se sestali ministri Male antante 10. in 11. februarja naslednjega leta v Temišvaru, da se sporazumejo glede skupnega nastopa Male antante v Zenevi, kjer so bila na programu važna vprašanja: vstop Nemčije v Društvo narodov in konferenca za razorožitev. Ministri

so izrazili svoja mnenja o položaju, ki je nastal po locarnski pogodbi in zavzeli ostro stališče napram madjarski falzifikatorski aferi, ki je tedaj razburila vso Evropo.

17. junija leta 1926 se je na Bledu vršila sedma konferenca Male antante, na kateri so se izmenjale med seboj ratifikacijske liste obrambnih dogovorov, ki so bili 13. junija sklenjeni med Romunijo in Češkoslovaško ter med Romunijo in Jugoslavijo. Naslednja konferenca se je vršila 13. do 15. maja leta 1927 v kopališču Jachimovu na Češkem, kjer so ministri naglasili dosedanje uspehe Male antante in njeno željo, da gre za enim ciljem, in sicer za idejo mednarodnega sporazuma, za lojalnim sodelovanjem s sosedi in za konsolidacijo političnih razmer v smislu idej Društva narodov.

Devetič so se sestali ministri Male antante 20. in 21. junija leta 1928 v Bukarešti. Konferenca se je vršila neposredno po raznih izjavah in akcijah proti trijanonski mirovni pogodbi in radi tega so države Male antante objavile rezume, v katerem so najenergičneje nastopile proti vsem poskusom za izpremembo posestnega stanja, ki je bilo ustvarjeno s trijanonsko mirovno pogodbo. V zvezi s tem so ministri razpravljali tudi o Kellogovem načrtu in o delu odbora Društva narodov za varnost. Na tej konferenci so pristopili tudi k reševanju težkih gospodarskih vprašanj, ki pa zahtevajo več časa. V to svrhu so v Bukarešti izvolili posebno delegacijo, ki proučava gospodarska vprašanja in pripravlja predloge za rešitev.

Deseta konferenca Male antante se je vršila od 20. do 22. maja lani v Belgradu. Tu so podpisali protokole in podaljšali pogodbe držav Male antante, razen tega pa so podpisali tudi akt o prijateljski in arbitražni pogodbi držav Male antante. S tem so svečano in konkretno manifestirali trajnost in naravno podlago zveze Male antante. Dalje so na tej konferenci pretresali vprašanje kandidate Jugoslavije v svetu Društva narodov, do česar je pozneje tudi prišlo. Sklenili so tudi, da se skliče gospodarska konferenca Male antante.

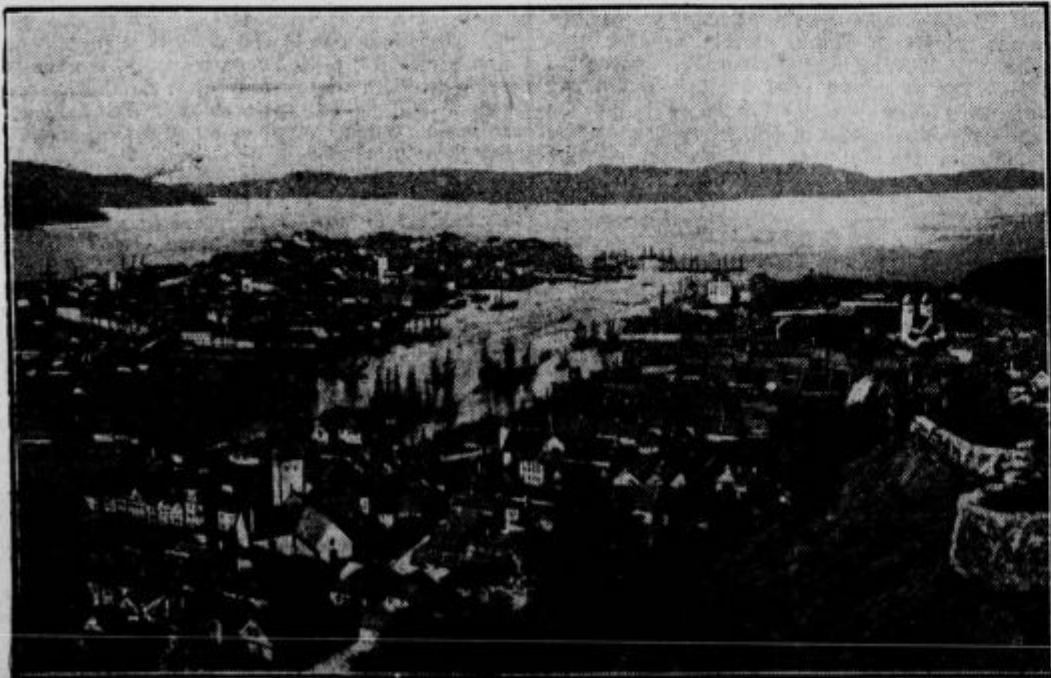
Tudi letošnja konferenca zunanjih ministrov Male antante bo imela na programu zelo važna vprašanja. Razpoloženje za to konferenco je že pripravljeno s složnim nastopom delegatov držav Male antante na haški in pariški konferenci. Na tej konferenci bodo mogli ministri pregledati uspehe držav Male antante v prelošem letu.

Kdor si želi nabaviti

aluminijasto, emailirano sivo ali modro kuhinjsko posodo, naj se pred nakupom iste obrne na tvrdko z železnino

STANKO FLORJANČIČ
LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35

Točna in solidna postrežba!

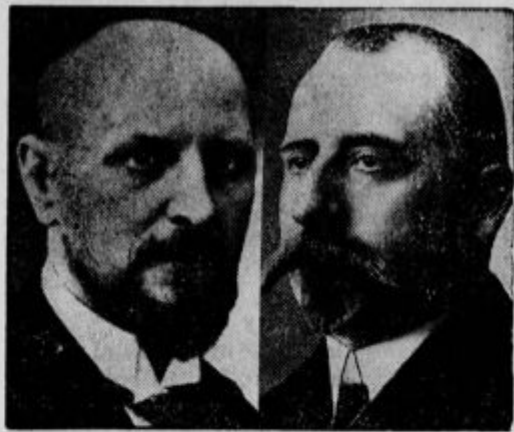

Norveško pristaniško mesto Bergen je zadela huda nesreča. Dne 16. maja je nastal velik požar, ki je uničil okrog 80 hiš in več ladij, ki so bile zasidrane v pristanišču.

Sentimentalen požigalec

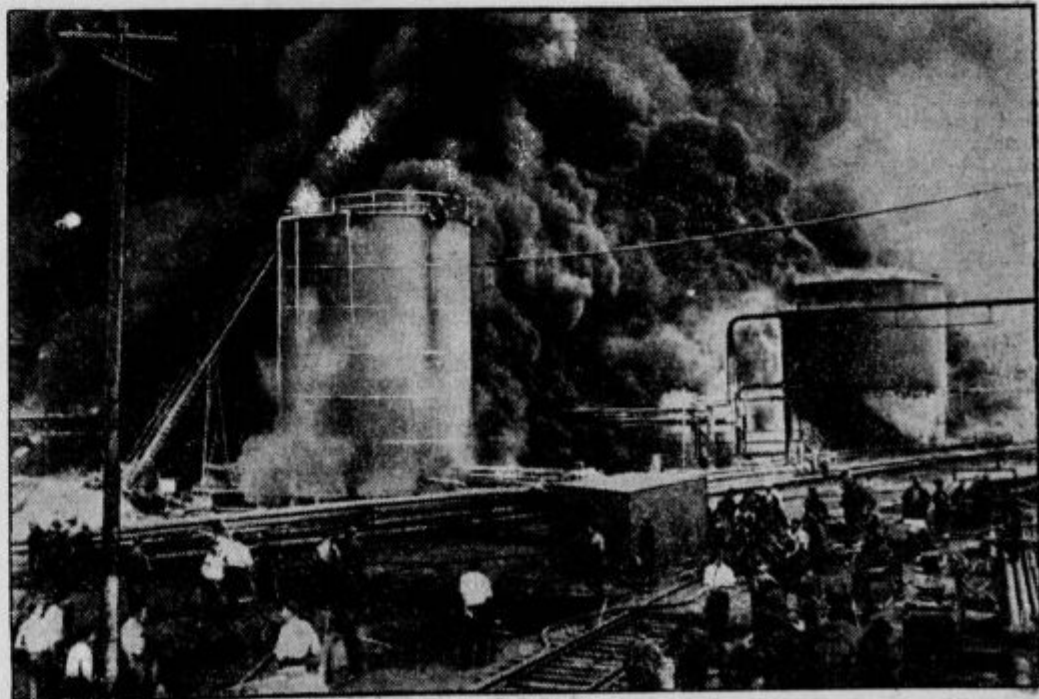
V preiskovalnem zaporu v Eslöwu, malem švedskem mestu, je sedel Valdemar Andersson. Osumili so ga raznih požigov, vendar se pa preiskovalnemu sodniku ni posrečilo dokazati teh požigov. Nekega dne je Andersson poslal preiskovalnemu sodniku pismo, v katerem mu je sporočil, da je pripravljen vse priznati, če se mu izpolnijo gotovi pogoji in če se njegov predlog sprejme tekom petih ur. Torej pravi ultimatum. — Pogoji so bili sledeči: 1. Dveurni obisk pri njegovih starših. 2. Obisk v njegovem lastnem domu pri ženi in otrocih, dve uri. 3. Obisk groba njegove neveste, na katerem se želi pomuditi tri ure. 4. Med vožnjo z avtomobilom, za katero sta potrebna dva dneva, bo jetnik določil pota, po katerih se bo vozilo, kje bodo kosili in kaj. Svoje zločine bo priznal tekom potovanja. Preiskovalni sodnik, ki je med tem studiral značaj jetnika, je sklenil njegovo ponudbo sprejeti.

Med dvema kriminalnima uradnikoma je nastopil Andersson svojo pot. Ugotovil je, da je smotka, ki mu jo je dal preiskovalni sodnik, prav dobra. Zvečer je prišel k svojim staršem, ki so sina, ko so žuli, da hoče olajšati svojo vest, prosili, naj vse prizna. Andersson je bil zelo pobit in je priznal, da je zažgal dvor Källesjö in hišo nadzornika na Dübecku. Povabilo staršev na večerjo, so morali odkloniti, ker je bila večerja že naročena v hotelu. Kasneje zvečer so prišli na Anderssonov dom. Otroci so se očeta zelo razveselili, nekoliko manj pa njegova žena, ki je morala otroke in

Preosnova bolgarske vlade. Ministrski predsednik Ljapčev (na desni) in novi prosvetni minister profesor Cankov (na levi).

ski salon, krojač, cvetličarna, prodajalnica časopisov, brzojavni urad, knjižnica, telovadnica, vrt na strehi, razkošna restavracija, več zasebnih sprejemnic in končno popolnoma urejena pisarna. Posebno nadstropje je namenjeno za prijatelje in sorodnike bolnikov in njihove zasebne tajnike. V bolnišnici je nastavljen seveda tudi francoski kuhinjski šef, ki skrubi, da bolniki niso lačni. Po vsem tem se ne smemo čuditi, da znaša najnižja cena za eno osebo dnevno 8 dolarjev, najvišja pa 45 dolarjev. Najbogatejši Američani so ustanovili to bolnišnico, ker želijo biti sami med seboj, kdor ne zmore, pač ne sme notri. Ekskluzivnost se mora plačati.

Ogromen požar je divjal 13 ur v Bayonne, država New Jersey (Združene države). Petrolejski tanki so popolnoma zgoreli, 100 oseb je bilo ranjenih, škoda znaša 150 milijonov dolarjev.

Radio

Programi Radio-Ljubljana!

Torek, 20. maja: 12.30 Reproducirana glasba. — 13.00 Časovna napoved, borza, repro. glasba. — 13.30 Iz današnjih časopisov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Rudolf Horvat: Sokolstvo in treznostni pokret. — 19.00 Otroška ura: ga. Gabrijelčičeva. — 19.30 Dr. Nikolaj Preobraženski: Ruščina. — 20.00 Prenos iz Zagreba. — 22.00 Časovna napoved in poročila. — 22.15 Koncert radio-orkestra.

Sreda, 21. maja. Opoldanski program odpade. 15.00 Prenos mladinskega popoldneva iz opere: »Dve Marički«, spis. Marija Grošjeva. 18.00 Koncert radio-orkestra. 19.00 Podobe iz slovenske literarne zgodovine, prof. Fr. Koblar. 20.00 Koncert pevskega društva »Cankar« (prenos). 21.00 Koncert radio-orkestra. 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi!

Torek, 20. maja.

Belgrad: 17.30 Koncert radio-kvarteta. 20.00 Prenos iz Zagreba. 22.00 »Ženin nima sreče«, komedija. — **Budapest:** 11.15 Koncert vojaške godbe. 17.30 Operetna glasba. 19.10 Večerni koncert. 20.00 Prenos iz gledališča, nato koncert cigan. orkestra. — **Dunaj:** 20.00 Koncert dunajskih pesmi. 21.00 »Lahko noč, g. Pantaloni«. 22.00 Klavirski koncert. — **Milan:** 17.00 Koncert orkestra. 19.15 Večerni koncert. 20.30 Pester koncert, nato koncert zabavne glasbe. — **Praga:** 20.30 Koncert pevskega kvarteta. 21.00 Koncert priložnostne glasbe. — **Langenberg:** 20.00 Večerni koncert. 21.00 »Slagere«, slušna igra. — **Rim:** 17.30 Popoldanski koncert. 21.02 Zabavni koncert. — **Berlin:** 19.05 Zabavni koncert. 21.00 Slušna igra. — **Katovice:** 16.20 Plošče, 17.45 Popoldan. koncert. 19.20 »Carmen«, opera, komp. Bizet. — **Toulouse:** 19.00 Plesna glasba. 19.40 Koncert na saksofon. 20.15 Koncert orkestra. 21.00 Večerni koncert. — **M. Ostrava:** 17.00 Popoldanski koncert. 18.30 Koncert solistov. 19.35 Ljudski koncert. 20.00 »Sovražnik radiac«, slušna igra.

Sreda, 21. maja.

Belgrad: 17.30 Narodne pesmi na dudo. 20.00 Koncert radio-kvarteta. 21.00 Prenos iz Sremske Mitrovice: Koncert pevskega zbora. — **Budapest:** 17.35 Koncert glasbene akademije. 20.20 Veliki koncert operne glasbe, nato plošče. 23.00 Koncert ciganskega orkestra. — **Dunaj:** 16.00 Mladinski koncert dunajskega simfoničnega orkestra. 20.00 Veseli večer, nato »Ženitovanjsko potovanje«, prizor. 21.20 Koncert narodnih pesmi. — **Milan:** 19.15 Večerni koncert. 21.00 Koncert zabavne glasbe. — **Praga:** 20.00 Pevski koncert. 20.25 Koncert na cello. 21.00 Koncert orkestra na pihala. — **Langenberg:** 20.00 »Ples v maskah«, opera, nato plesna glasba. — **Rim:** 17.30 Popoldanski koncert. 21.02 Veliki koncert italijanske simfonične glasbe. — **Berlin:** 21.15 »Nebeške orglje«, simfonična legenda. — **Katovice:** 20.15 Koncert komorne glasbe. — **Toulouse:** 18.35 Zabavna glasba. 19.00 Koncert argentinskega orkestra. 19.40 Pesmi. — **Moravska Ostrava:** 19.35 Orkestralni koncert. 20.00 Večerni koncert. 21.00 Koncert ork. na pihala.

Bolnišnica za milijarderje

Nedavno so v Manhattanu otvorili zasebno bolnišnico, ki je najbrž najdražja na vsem svetu. Gradbeni stroški so znašali štiri milijone in pol dolarjev ali 252 milijonov dolarjev. — 180 manhattanskih zdravnikov je nekako pred tremi leti pregovorilo svoje najbogatejše paciente, da so sklenili sezidati bolnišnico izključno za milijarderje. V tozadevno družbo so vstopili sami denarni aristokrate Amerike, ki hočejo zdraviti svoje boleznin v zavodu, v katerem vlada samo razkošje: komfort najodličnejših hotelov je združen z najmodernejšimi medicinskimi in kirurgičnimi napravami, ki si jih more sploh kaka bolnišnica omisliti. Če stopiš v to poslopje, ne boš mislil, da je določeno za sprejemanje bolnikov: seveda ni velikih bolniških dvoran, marveč samo posamezne sobe s kopalnicami in hladilnimi napravami. V sobah samih najdeš dragocene preproge in zastore, krasno pohištvo in zelo okusno poslikane stene. Tudi gostom, ki obiščejo bolnike, je vse na razpolago, kar si poželijo srce: briv-

DIŠAVE SLON

Na fronti sestre Žive

Druga krstna predstava v letošnji gledališki sezoni: Kraigherjeva trodejanica »Na fronti sestre Žive« v J. Kovičevi eksaktni odrski predstavi in zasnovi. Glede literarne vrednosti so povedali že literarni kritiki svoje mnenje; uprizorljivost pa je bila ob sobotni premieri v prvi preizkušnji. Vtis: stopnje odrske dinamike, ki obvladuje delo, ne gre označevati ali opredeljevati z golo in suhoparno ugotovitvijo uprizorljivosti ali odrske preoblikovitosti. Iz vida uprizorljivosti je pač delo brez dvojbe dramatsko in odrsko dinamično močno ter sprejemljivo. Dvoje vrzeli je bilo pač vendar otipljivih: absolutna nenujnost, da se mora zgodba končati baš tako, in pa — če se že moramo sprijazniti s tovrstnim razpletom — ali ni dramatičnejši zaključek takoj ob ugotovitvi žene smrti. Nazadnje je to zadeva režiserjeve priroditve. Vznikališče konflikta je v robustno-ementarni dr. Rajnikovi naturi, označileni z krazimi podzavestne neubrzane gorkosti. Z izredno sigurnostjo, markantnostjo in elastičnostjo je začel Grom v tej podobi na odru ter prelil vanjo brez dvojbe precej svetlo bistvo: dr. Rojnik, nazvan tudi dohtar Konj, je ena največrečnejših Gromovih stvaritev na mariborskem odru. Na osi dogajanja ter v dr. Rojnikovem bližnjem življenjskem krogu se dopolnjuje usoda treh ženskih bitij: ob prvi je Rojnikova življenjska sila in sla že davno otopela, ob drugi se vse bolj izčrpava in je nemara že čisto na mrtvi točki, ob tretji pa s polnostjo življenjskega zamaha sprošuje in razbohotuje: Dama v črnem, žena Pavla in sestra Živa. Iz vsega svojega izrazitega talenta in močne ambicije je dajala Kraljeva ter stopnjevala svoje oblikovalne sile tako v omamnem občutju sladostrastja kakor v popolni skrušenosti

ob nesluteni katastrofi v zaključni sceni. Kraljeva je resnična umetnica. S skrbno prizadevnostjo se je Zakrajškova lotila svoje vloge kot Rojnikova žena Pavla; prevladal pa je občutek, da je skok od Šiškarce Podkoritnikove v lagodni opereti »Takrat v starih časih« ter sličnih kreacij pa do gospe Pavle vendarle dokaj riskanten in kočljiv. Zlasti se je to posvedočilo v naletu govora, ki je mestoma povzročil vtis neprijetne motnje. Ob tem se sprostuje samo ob sebi vprašanje zasedbe posameznih vlog, ki je seveda sprito ansamblske revščine precej opolzka in lahko spodtakljiva zadeva. Nemara bi kazalo poizkusiti s Starčevom, ki bo sprito svojih izkazanih umetniških vrlin brez dvojbe ustrezala. Nekaka mistična tajna, obeležena z vtisi nečesa strahotnega in neodstirljivega, se je uveljavljala skozi drugo in tretje dejanje ob »Dami v črnem« (Starčeva), ki s samim pojavom pogloblja celokupnost odrskih efektov. Ob Štefe Dragutinovičeve naklepne bolniške nadzornice Helene se je znova pokazalo, kakšne vloge so njena domena; isto tudi za P. Koviča, ki je predstavil na odru polnokrvnega avstrijskega generala. V sporednejših vlogah so se uveljavili Savinova kot sestra Ema, Rasberger kot polkovnik zdravnik, Skrbinski kot dr. Trabez, Harastović kot ordinacijski pisar in Tovornik kot narednik Korun. Predstavi je prisostvoval tudi avtor, ki je bil deležen živahnega aplavza in ki je prejel tudi lep venec. — Ob tej priliki se to-le: v tukajšnjem časopisu se je sprostilo vprašanje slovenske na tukajšnjem odru. Stvar je docela enostavna; kdo bi dvomil: so napake; kdo bi dvajal: so tudi prizadevanja. Brezdvomna in očitna.

Nedeljski sport

Prvenstvene tekme v prvem razredu so končane. Prošlo nedeljo se je vršila samo prvenstvena tekma drugega razreda, Slovan : Grafika, ki je došla nova prvorazredni klub LNP. Razmeroma mlad klub Grafika, si je v odločilni borbi sigurno osvojil dve točki in zmago 6:1 nad Slovanom. Vprašanje je pa, če se bo Grafika mogla uveljaviti s svojo igro v močnejši konkurenci kakor jo je imela v drugem razredu. Kajti naši drugorazredni klubi niso več tako močni kakor so bili pred časom. Ker ni bilo prvenstvenih tekem, je LNP odredila izbirno tekmo za sestavo reprezentativnega moštva. Ta izbirna tekma se je vršila kot predigra prijateljski tekmi Primorje : Zelezničar (Maribor). Tudi ta tekma je bila nekaj pregled igralnega materija. Način kako je LNP skušala dobiti sliko o znanju naših igralcev, je bil čisto zgrešen. Postaviti v eno moštvo igralce Ilirije, ojačane z napadalnim triom Maribora, v drugo pa igralce Svobode in Hermesa, je nemogoče poizkus. Kaj znajo in kako igrajo posamezni igralci naših klubov, smo videli v zadnjih odločilnih prvenstvenih tekmah. Boljše bi bilo, da se je sestavilo poizkusno reprezentativno moštvo ljubljanskih igralcev, ki bi igrali ne proti drugi garnituri, pač pa proti kakšnemu močnejšemu klubu Slovenije. Na ta način bi igralci, ki pridejo v postev za reprezentanco, igrali že eno skupno treninjsko tekmo. Take skupne treninjske tekme so ravno to, kar je najvažnejše. V tem pogledu je

pa prošla nedelja izgubljena, kajti pokazala ni ne znanja igralcev, še manj pa služila skupnemu treningu, ker nekateri igralci sploh niso prišli. Tudi druga tekma Primorje : Zelezničar ni bila dosti boljše. Primorje je igralo brez vsake volje in ambicije, rezultat 2:1 v korist Zelezničarjev odgovarja poteku igre. Moštvo Zelezničarjev je pokazalo lepo skupno koristno igro. Vršila se je tudi mednarodna tekma. Mariborski Rapid je imel v gosteh graško moštvo GAK, ki je odneslo ne preveč zasluženo zmago z 2:1. GAK se vedno ni v pravi formi. Zagrebške prvenstvene tekme so končale z naslednjimi rezultati: Concordia : Gradjanski 2:0, Šparta : Viktorija 2:1, Hašk : Croatia 8:0, Sokol : Zelezničar 1:0. V Beogradu je Sokol premagal Jugoslavijo s 2:1, kar je izzvalo veliko senzacijo. BSK : BUSK 6:1, Obilič : Grafičar 2:1. S prvim moštvom je pa BSK gostoval v Temešvaru, kjer je odigral proti Kinizsi, prvaku Rumunije, dve tekmi. V prvi igri je zmagal s 3:1, v drugi je pa dosegel nedoločeno rezultat 2:2. Medmestna tekma Osijek : Novi Sad v Novem Sadu je končala s 4:2 za Osijek. Po vsej državi se vrše teniške tekme za klubsko prvenstvo države. V Ljubljani je imela Atena za nasprotnika SK Celje, ki ga je v premočni igri premagala s 7:2. Drugo kolo tekem za Davisov pokal ne bo končalo tako uspešno za naš teniški sport kot prvo. Proti Španiji bomo gladko izgubili, dosedanje stanje je 3:0 za Špance.

Naročajte „Slovenca“!

Naivečja trgovska in razpošiljalna hiša v Jugoslaviji.

Nov plašč iz svile ali pralne tkanine

si nabavite brez skrbi, če si izberete blago iz naše zaloge.

Zbirka naših vzorcev je bogata. Nizke cene izbranih tkanin vam pojasne, zakaj se tisoči razvajenih dam oblačijo vprav z našimi tkaninami.

Zanesite se na nas: kdor naroči naše brezplačne vzorce, ni vezan na nakup. Ne obotavljajte se temveč takoj izkoristite to dobro priliko. Samo nikar ne pišite: »Pošljite mi Vaše vzorce«, temveč: »Pošljite mi vzorce za ...« in označite vrste zaželjene tkanine in v kakšen namen bo.

Vsaki pošiljatici priložimo povratno kuvertu s plačano poštnino, kakor tudi naš novi katalog na 128 straneh za priložnostni nakup.

Kastner & Ofner, Zagreb

Zahvala

Vsem, ki so nam na katerikoli način izrazili sočutje ob bridki izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Ivana Zieglerja

se najtopleje zahvalujemo. — Posebno se zahvalujemo prečastitim gospodom iz Šentvida za blage, pomirujoče besede pokojniku ob zadnjih urah, zdravnikoma gg. dr. Arkotu in dr. Justinu za skrbno zdravljenje ter lajšanje bolečin, cenjenemu učitelstvu, zlasti pa šolskemu upravitelju g. Pleničarju za spremstvo s šolsko deco, kakor tudi vsem drugim, ki so pokojnika spremljali na zadnji poti.

Dravljice - Št. Vid, dne 19. maja 1930.

Zalujoči ostali.

Slaščičarna NOVOTNY

nudi botram in botrkom raznovrstno birmansko blago po zmernih, nizkih cenah.

GOSPOSVETSKA CESTA 2, (nasproti FIGOVCA)

Tužnim srcem sporočamo, da je naša srčnoljubljena soproga, mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Mariia Polše

vpokojenka Tobačne tovarne

dne 19. t. m. po dolgem, mukepolnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno umrla. — Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo dne 21. maja ob 4 popoldne ob doma žalosti. Lepi pot št. 6, na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 19. maja 1930.

Zalujoči ostali.

Popolna razprodaja zaloge

raznega konfekcijskega in manufakturnega blaga v konkurzu tvrdke Gričar in Mejač (lastnica g. Pavla Hieng) se bo vršila od 20. maja dalje v trvdkih lokalih v Ljubljani, Selenburgova ulica šte. 3.

Upravnik konkurzne mase: Dr. Treo Luce.

ROČNEGA OBLIKOVALCA

(Handformer, in

MODELNEGA MIZARJA

(Modelltischler)

prvovrstni sili sprejme za takojšen nastop

„Titan“ d. d. Kamnik

ZA STAVBE

vsakovrsten suh, tesan in žagan les. Vsaka množina v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa. Dostava tudi na stavbo.

Fran Šuštar, lesna industrija in trgovina, parna žaga, Ljubljana, Dolenjska cesta 12.

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

uajlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpriprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko. **„TRIBUNA“ F. B. L.** tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

Mag. št. 18.361/30.

5839

Razglas

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje

oddajo naprave cestnih kanalov

v Tobačni ulici, na Česti na Rožnik, na Cesti v Rožno dolino, v Škrabčevi, Rutarjevi in Štrekljevi ulici, na Vrtači in v Levstikovi ulici.

Ponudbe je treba vložiti pod običajnimi pogoji pri Mestnem gradbenem uradu, Solski drevored št. 2/II, do srede dne 28. maja 1930 do 11 dopoldne.

Potrebni razpisni obrazci, pogoji, proračuni in načrti se dobe v navedenem uradu od 21. maja 1930 naprej.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 19. maja 1930.

Maurice Constantin Weyer:

34

Človek se sklanja čez svojo preteklost ...

Po navadi je pomenilo moje bivanje v Edmontonu popoln povratek k civilizaciji. Moje svidenje z alkoholom je trajalo vsakikrat le malo časa, a zato je bilo temeljito in surovo! Prepričeval sem se, da ga moram požirati kot zdravilo, kot dopolnitev moje prve kopeli, v kateri sem istočasno z nesnago in koščki kože puščal tudi svojo trappersko dušo. Naslednjega dne sem tako trpel na posledicah neobičajnega uživanja strupa, da mesece in mesece nisem prenesel niti pogleda na steklenico z žganjem. In bilo je prav tako.

Topot sem se le malo napojil s prokletim strupom. V mislih sem si predstavljal, kakšen vtis bi na Hanno napravil pijan soprog. Če bi vzela metlo v roke, bi ji ne bilo niti za zamero šteti. Medtem sem se pa domislil, da je bila vajena videti časih svojega očeta v takem stanju, ko je vse v sobi razmetaval in napolnjeval z alkoholnim smradom. Pri takih prilikah je imela suha gospa O'Molloyeva navado, klicati »Good Gracious« za pričo, da so vsi moški enaki, to se pravi, da niso vredni počenega groša. Nato se je seveda zavzemal Archer za hreščečega orjaka: »Tudi najboljši mož je samo — mož.«

Niti cenena gledališča, v katerih si srečal vsak čas prijazna, morda nekoliko preveč razposajena dekleta, me niso mikala. Prav nič me ni mikalo obnoviti starih poznanstev. Nič! Tópot sem se hotel odpovedati vsem tem in takim prepovedanim in dovoljenim,

skrivnim in javnim zabavam. V Edmontonu, kjer sta tedaj civilizacija in barbarstvo mejila drugo ob drugem v ostrem nasprotju, so se take zabave pod krinko hinavstva v izobilju nudile. Prekanjena pokvarjenost in navidezna poštenost sta stopale v najlepši skladnosti z roko v roki. Vsa dekleta, ki sem jih poznal, Betsy, Patricia, Solveig, Gretchen in Julia — vse skupaj niso mogle zasenčiti podobe, ki sem si jo na visokem severu v srce zapisal in katere živo lice sem imel ugledati čez tri dni.

In domislil sem se krasnega Timejevega stavka: »In pred svojimi očmi nisem več videl podobe greha, marveč nedolžnega dekleta ...«

VI.

Ko se je začel svitati dan, se je vlak ustavil in sem izstopil na zapuščenem peronu.

Pokrajina je bila taka kakor jih vidimo na japonskih lesorezih. Hiše in gozd kakor s črnim tušem narisane, vse obrobjeno s temnozelenimi črtami, zabrisano za stekleno, svetlo zelenkasto nebo, razpeto čez in čez. Na vzhodnem obzorju, med gozdom in nebom, čvrsta, tenka črta s čopičem v rumeni barvi citrone: prubujaoči se dan.

Naprtil sem si na ramo svojo lahko prtijo, v odejo zavito, vzel karabinko v roko ter se napotil proti svojemu domu. Kaj bi bilo koristilo obvestiti s pismom bretonsko družino, ki je oskrbovala Paulovo kočjo in najino živino? Te dni bi bili pretekli, preden bi se bili ti ljudje spravili v vas, da povprašajo po pošti pri poštnem mojstru, ki sedi v sami srajci, s pipo v ustih in noizogibno melono na tilniku za ograjo v svoji prekomerno kurjeni sobi. Imel sem približno devet milj hoda pred seboj.

V treh urah bom na mestu. Sicer pa je bilo vreme imenitno. Pomlad je bila na svojem poslu. Bilo je skoraj, kakor da je vsa širina prirode pretesna, da bi objela vso njeno prekipevajočo silo... Premikajoča se geometrična podoba se je odražala na nebu: gosi selivke z juga, ki so ob nelepem kričanju venomer sledile neki večni pomladi... Brinovke z rdečim oprsem so se prerekale v grmičju. Črno in belo progi skunksov hrbet se je pojavil v brazdi poti ter izgubil... in bežno je s tremi velikimi skoki šel volk čez »Kraljevo pot«, kakor se je imenovala od nekdanj pot, po kateri sem hodil.

Kmetije so se dramile iz nočnega spanja. Psi so lajali. Krave so zvonile... telički so klicali svoje matere... Zelena barva neba se je umaknila sijajni modrini, v kateri so viseli kuštravi oblački kakor labodje perje.

Ko sem šel mimo polj, v četverokote in kvadrate deljenih, da so izgledale kakor krpe na zorani zemlji, sem se domislil tudi imen posestnikov. Ta beli bungalov, z verando poslikano v okerju, je bila Masonova kmetija, kmetija bogatega Masona, kakor so govorili ljudje. Prisilil se je s precejšnjim premoženjem iz Ontarija in ni vzel pod plug le svojih lastnih 160 juter, marveč tudi še dve tretjini vsega sosednega zemljišča, ki ga je bil nakupil za svoje sinove. Jesensko delo je pridno končal, kajti vsega v vsem je bilo okoli štiristo juter zemlje že pod brano-ter se je v nasičeni rujavi barvi svetila pod rožnato srebrno jutranjo meglico. Na kraju njive je vstalo divje šumenje: jata prerijskih kokoši, ki je ležala na strnišču, se je dvignila — ka — ka — ka — ka — ka — in bilo je, kakor da same sebi s peroti navdušeno ploskajo hvalo za svojo čuječnost.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslav. knjižarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sinkovč, NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZJUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din. — 32. zvezek: Remmich, ZAGORSKI ZVONOVI, Slaviti, NA SINAJI, 30 Din, vez. 42 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din. — 34. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 Din. Oglasi nad deset vrstilo se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Mesto gospodinje
ali samostojne kuharice išče 35 letna gospa kjerkoli. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra gospodinja« št. 5688.

Za sezijo
išče službo mlad, agilen privatni uradnik, absolutno srednje šole, vajen vseh pisarniških del. Ponudbe vpslati na pošto listu Maribor pod »Kraj postranska stvar« št. 5828.

Absolventinja
irg. tečaja, dobra računarica, želi službe kjerkoli, a najraje kot blagajničarka. Gre tudi na deželo. Cenjene ponudbe prsi na upravo »Slov.« pod štev. 5860.

Knjigovodkinja
vestna in zmorna vseh pisarn. poslov, z dolgoletno prakso, želi spremeniti službeno mesto. — Cenj. ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vestna«.

Službodobe

Zobotehnik
dobro izobražen, samostojen, se išče. Nastop s 1. junijem. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Zobotehnik« št. 5782.

Vajenca
ki ima veselje do kamnoseške obrti, sprejem takoj z vso oskrbo. Jernej Levec, kamnosek v Mengšu 54.

Pomočnika
rabim, ki bi tudi raznašal kruh. Sprejme se tudi pekovski vajenec. — Alojzij Noč, pekarija — Javornik 92.

Učenka
pošteno, pridno, za splošno krojaštvo, se sprejme takoj. — Istotam se sprejme praktikaninja. — Naslov upravi »Slovenca« Maribor.

Gospodična
iz boljše rodbine, zmorna gospodinjstva, sivanja in nemščine, išče mesta. — Ponudbe upravi »Slov.« pod šifro »Starejša«.

Slaščičarja
samostojnega in z lastno koncesijo, dobrega in treznega delavca, sprejem ali pa oddam slaščičarno z lokalom. Kot pomočnik ima stanovanje in hrano v hiši, drugo po dogovoru. Naslov v upravi »Slov.« št. 5841.

Delavca
sprejem. Jos. Otorepec, Za Gradom štev. 9.

Stanovanja

Dve sobi, kuhinja
se odda v Podgori 10, p. št. Vid nad Ljubljano

Kupimo

Krhliko in belo jelšo
za smodnik za smodnišnico Kamnik, večjo množino, kupi Trobešek v Kamniku.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Žensko kolo

dobro, kupim. — Josip Ladstätter, Stobovska 7, Domžale.

Prodamo

Elektromotorje
transformatorje — razne stroje — elektromaterijal — aparate — popolnoma tovarniško nove iz zaloge bivše firme »Transformator«, prodaja po znatno znižani ceni Vojnović & Cie. Skladišče Ljubljana — Glince.

Dieselmotor
30 HP, se proda po ugodni ceni. Vprašati na upravo »Slovenca« pod »Dieselmotor« št. 4158.

500 kg gojene vrbe
suhe, drobne in debele, prodam. Valentin Dolinar, Notranje gorice.

Prodamo:
en 6 cil. Om Superba, odprti, 6 sedežni v najboljšem stanju, za 53.000 Din. — En Pontiac Duolakt, kot nov, malo rabljen, za 50.000 Din. Dva Chevroleta, eden 4 sedežni, za 20.000 Din, drugi prevoznik voz, za 16.000 Din. Vprašanja na pošto predal 293, Ljubljana.

Puhasto perje
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din. L. Kemič, čistilnica perja.

Prodaja vina

Naravna prvovrstna vina v manjših in večjih količinah proda Ravnateljstvo nadbiskupskih dobav — Zagreb, Vlaška ulica 75.

Pouk

Šoferska šola
I. oblast. konc., Čamerik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Obrt

BIRMANCE SLIKA
foto Meyer, Maribor, Gosposka ulica 39, lepo in ceno.

Vnajem

Majhna gostilna
v Ljubljani se odda na račun. — Ponudbe pod: »Majhna gostilna 501« na upravo »Slovenca«.

Vogalni lokal
trgovsko-pisarniški — se odda na Miklošičevi cesti. Poizve se v pisarni advokata dr. Frilana, Miklošičeva cesta 4.

Oddasta se dve sobi
tako v najem na Jesenicah, primerni za pisarno. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5843.

17 stanovanjskih prostorov

svetlih, zračnih in suhih, za pisarne ali v stanovanjske svrhe, se odda takoj ali s 1. junijem — skupno ali po skupinah — Dunajska cesta št. 25/1, vhod Dvořakova ulica 3. Več se poizve istotam v pisarni. Električna, plin, centralna kurjava in telefon v hiši.

Posestva

Novozidano vilo
lepo, prostorno, z gospodarstvom in velikim vrtom, ali posestvo z velikimi zgradbami, vrtnarjo itd., v neposredni bližini Maribora, prodam ali menjam z večjim posestvom (gozd, živinoreja itd.) dalje na deželi. Dopisi pod »Menjava posestva« na upravo »Slovenca« Maribor.

Prodam posestvo
njive, travnike in lep gozd, vse v ravnini tik glavne ceste. V hiši se nahaja gostilna in trafika. Pol ure od Laškega. Vrteče 62, Melhijor Dolinar, p. Laško.

Hiša
restavracija, trgovina in mesarija, marof, lepo obsejano polje, ob glavni cesti, avtobus postaja, na prodaj. Cena nizka, plačilo po dogovoru. Vprašati in piše se na »Restavracija« Zavodna št. 26, pošta Celje.

Dvodružinsko vilo
pod Rožnikom prodam. Velik vrt. Stanovanje prost. Rožna dolina cesta VIII, št. 6.

Glasba

Klavirji!
Strokovnjaško popravilo klavirjev in harmonijev, kakor tudi čisto uglašanje izgotavlja najceneje — tudi na obroke — tovarna klavirjev Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska cesta 2.

Pianino
malo rabljen, ceno naprodaj. — Kaučič, Rožna dolina cesta X, št. 4.

Razno

Foto Holynski
Ljubljana, Dunajska cesta št. 6. — Solidno delo! Hitra postrežba!

»Schaffhausen«
precizne žepne ure. Ivan Pakiz — Ljubljana, Pred škofijo št. 15.

Pljučal
Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška postaja, Rogaska Slatina.

Ure za birmo
nudi najcenejše Ivan Pakiz, Ljubljana, Pred škofijo št. 15.

Najboljšo koso
za 20 Din dobiš samo pri trvdki Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

Čudni so ljudje!

Teden za tednom čitajo o Nikoprostu, ki stane s poštnino vred samo 76 Din, radi bi se odvadili kajenja, pa se ne pripravijo k pisanju, da bi naročili takoj! Tudi Vi odlašate in kadite naprej zdravju v — kvar in se žigate denar. Kdor naroči 5 steklenic, plača samo 280 Din. — Josip Lindič — Ljubljana, Komenskega 17/b.

Posteljnjake
belo emajlirane, z mrežami, proda po izredno nizki ceni trvdka Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

Planinski dom Kofce

1500 m. Najvišje planinsko letovišče Jugoslavije. Ture na pogorje Košute in gozdni izprehodi. — Solčne, mlečne in debelilne kure. — Penzija 50 do 60 Din. — Vsa vprašanja na FANI KVEDER, Planinski dom Kofce, pošta Trzič.

Čudežni Balzam

Hvala Vam in Vaši velikovredni iznajdbi! Rešil sem se zastaranih kurjih očes z Vašim Radio-Balzamom. Mislil sem, da ni leka proti tej nadlogi. Tu v južnih krajih se sploh ne dobi takega sredstva, kar se, hvala Bogu, v Sloveniji najde. Hvala Vam! — Medvešek Ludovik, žand. kaplar, Kovanci, Djevdjelija, Južna Srbija. — Rešite se tudi vi: kurjih očes, bradavic, trde kože itd. z Radio Balzamom. — Lonček 10 Din (predplačilo), ali 18 Din na povzetje pošlje: R. COTIČ, Ljubljana VII, Kamniška ulica 10 a.

Držav. razredna loterija

Poročilo iz kolekture Ant. Golež, Maribor, Aleksandrova cesta 42. — Žrebanje V. razreda 19. kola deveti dan, dne 17. maja t. l. Izžrebani so bili sledeči dobitki (za event. tiskovne pogreške se ne odgovarja).

Din 50.000 štev. 80607
Din 40.000 štev. 99183
Din 30.000 štev. 2395 23527
Din 10.000 štev. 19616 50015
Din 4000 št. 9448, 21006, 22216, 37304, 70744.
Din 2000 štev.: 6845, 7247, 9707, 10438, 14473, 15451, 15951, 17034, 18462, 19142, 20573, 21288, 22783, 23234, 24121, 26863, 26978, 27783, 28468, 32842, 37552, 38397, 42846, 43857, 50802, 55682, 56085, 57015, 60411, 67300, 68545, 69284, 69634, 69819, 70917, 75845, 71680, 77670, 85649, 94398, 95878, 96001, 42969, 69523.
Prihodnje žrebanje 19. maja.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in površnikih najcenejši.

ZAHVALA. Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo ga prejeli povodom prerane smrti našega iskreno ljubljene sinčka in brataca

Oskarja Plaustainer

ter za poklonjeno prelepo cvetje in venec, se tem potom najtopleje zahvaljujemo. Posebej se zahvaljujemo prečast. duhovščini, g. zdravniku Turku za veliko skrb in požrtvovalno nego med kratko boleznijo, vsem onim, ki so nas tolažili ter vsem onim, ki so v tako častnem številu spremili nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Sevnica ob Savi, dne 17. maja 1930.

Zalujoča rodbina Plaustainer.

Birmanska darila
najceneje pri urarju Jak. Mulavec, Maribor, Kralja Petra trg 1. — Ogled neobvezen, neugajajoče se zamenja ali vrne denar.

Vezenje
nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj, najcenejše in najfinije Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. — Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj.

Milinarji!
Rž. prosa, ajda in ječmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24. Veletrovinna žita in moka.

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilirija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28—20.

Birmanska darila

poceni dobite pri urarju Albertu Eccarius Maribor, Slomškov trg 5. Tudi popravila se izvršujejo zelo poceni.

Pri zobobolu
zadostujeta dve kaplji v votli zob

ALGA

Ako Vas trga v zobeh radi prehlada, nadrgnite zobno meso in lice od zunaj z ALGO.

Bolečine takoj

prenehajo

V lekarnah in drogerijah 1 steklenica ALGE Din 16,—

Glasniki smrti!

Gomad se koti v smrdljivih skri- vališčih, napreduje v nesnagi, živi z bakterij in okužuje Tvojo hrano. Uniči jo predno ona Tebe uniči. Škropi s Flit-om.

Flit je smrtonosen muham, komarjem, holham, moljem, mravljam, ščurkom, stenicam, in njihovim jajcem. Tebi ne škodi. Ne pusti madežev.

Ne zamenjaj Flit z drugimi različnimi sredstvi. Pazi na vojaka na rumeni kanti s črnim robom.

FLIT

brže ubije

AVINAL ozdravi pijančevanja!

Izdelek berlinskega lekarnarja Francka, je edino sredstvo, ki pa je zdravju neškodljivo; z njim morete odvaditi pijančevanje, ne da bi sami kaj vedeli zato. Polno zahvalnic ozdravljenih. Cena 220 Din. Razpošilja generalni zastopnik za Jugoslavijo: N. POPOVIČ — BEOGRAD, Kolarčeva 7

Zahvala

Prav iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali ob prebriski izgubi našega dobrega, ljubljene- ga so- proga, očeta, starega očeta, brata, strica, tasta, svaka, gospoda

Friderika Oličiča

Najiskreneje pa se zahvaljujemo zlasti g. zdravniku dr. J. De Gleriji, č. duhovščini belski in blejski, gg. članom belskega gasilskega društva, gg. pevcem za pretresljive žalostinke, darovalcem cvetja, cenj. učitelstvu in šolski mladini — in vsem, ki ste spremili blagopokojnika na njegovi zadnji poti.

Zalujoči ostali.